

1967/68

Katedra

MARIBOR
LETNIK VIII
Št. 8

KATEDRO mariborskih študentov izdaja Zveza študentov Jugoslavije odbor visokošolskih zavodov v Mariboru. - List urejule uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik: DARKO PASEK, tehnični urednik: JANEZ UJČIČ - Uredništvo in uprava Slovenska ulica 5. tel. 22 094. - Cena izvida: 50 par - Tisk: Casopisno podjetje Mariborski tisk - Ziro račun: 518-678-548 - Nenaročenih rokopisov in slik ne vračamo.

april 1968

foto Bogo Čerin

Vsem bralcem iskrene čestitke za 1. maj

Katedra

Ob osnutku zakona o visokem šolstvu v SR Sloveniji

Dosedanje razprave in tudi mnenja merodajnih funkcionarjev oz. družbenih služb o organizaciji visokega šolstva v naši republici soglašajo v oceni, da je težišče visokošolskega študija v dvigu njegove kvalitete in učinkovitosti. Prav v tem pogledu pa si je predložen osnutek v izrazitem notranjem nasprotju in uveljavlja dve različni merili. Medtem ko za fakultete, visoke šole in akademije predvideva vrsto ukrepov, ki bi naj prispevali k dvigu kvalitete njihovega delovanja, znižuje višjim šolam sedanjo, z zakonom postavljeno raven, in sicer tako, da jim odvzema zakonito pravico do znanstveno raziskovalne dejavnosti, ki je nujno funkcionalno dopolnilo visokošolskega pedagoškega dela in osnovna značilnost visokošolskega zavoda. Sedaj veljavni zakon namreč v svojem 2. členu izrecno predvideva, da lahko višje šole poleg izobraževanja strokovnjakov z višjo izobrazbo organizirajo oziroma razvijajo znanstveno raziskovalno delo, če je tako določeno z njihovimi ustanovitvenimi akti in z njihovimi statuti.

Predložen osnutek zakona o visokem šolstvu te možnosti sploh ne omenja, s tem pa so posamezne višje šole potisnjene na nižjo raven, kot jim jo je priznaval dosednji zakon in kot so jo nekatere že dosegle in celo presegle. Za mariborske višje šole pomeni tak ukrep korak nazaj in je zato v nasprotju z že omenjeno splošno oceno o potrebi dviga kvalitete visokošol-

skega študija. Ni nam znano nobeno mnenje v dostopni svetovni literaturi, ki bi dopuščalo možnost visokošolskega pedagoškega dela brez sočasne znanstveno raziskovalne dejavnosti. Razlika med posameznimi visokošolskimi zavodi ne more biti v tem, da eni gojijo znanstveno raziskovalno delo, drugi pa ne, temveč le v obsegu učne snovi, ki pa mora biti v vsakem primeru predavana na visokošolski način, to je ob uporabi znanstvenih metod. Takšno stališče izraža tudi novi statut zagrebške univerze, ki celo dopušča vključevanje ustreznih višjih šol v sestav univerze.

Dosedanje delo nekaterih višjih šol je tudi pokazalo, da lahko dosežemo pri vključevanju izkušenih strokovnjakov iz gospodarstva in družbenih služb v pedagoško in znanstveno raziskovalno delo učinkovito sintezo vseh teh elementov sodobnega visokošolskega dela. S tem ko postavlja zakonski osnutek višje šole v slabši položaj, kot so ga imele doslej, zmanjšuje tudi možnost prehajanja diplomantov višjih šol na ustrezne fakultete in visoke šole. Dosedanje analize pa so pokazale, da ravno diplomanti višjih šol, ki so se odločili za nadaljevanje študija na univerzi, ta študij zelo dobro nadaljujejo in dosegajo dobre rezultate.

Na podlagi teh ugotovitev predlagamo spremembe v osnutku zakona. Predložene spremembe, ki jih objavljamo na 2. strani, dajemo v javno razpravo.

1967/1968 III 284/7

Pripombe k zakonu o visokem šolstvu

Med temeljne določbe zakona o visokem šolstvu se naj doda novi člen, ki se glasi: »Visokošolski zavodi, univerza in združenje lahko ustanovijo skupnost za obravnavana za zavode, univerzo oziroma združenje, ki tako skupnost ustanovijo.« (12. člen doslej veljavnega zakona o visokem šolstvu.)

2. PREDLOG:

V 5. členu naj se tretji odstavek glasi namesto dosedanjega, takole: »Statute visokošolskih zavodov potrjuje združenje oziroma univerza.«

3. PREDLOG:

8. členu je treba dodati novi odstavek, ki bi se naj glasil: »Na fakultetah je težišče znanstvenega in pedagoškega dela na organizaciji tretjestopenjskega študija in oblikovanju čim večjega števila znanstvenikov za potrebe gospodarstva in družbenih služb, medtem ko je težišče znanstvenega in pedagoškega dela na visokih in višjih šolah na oblikovanju operativnih strokovnjakov za potrebe gospodarstva in družbenih služb in na organizaciji ter razvijanju, zlasti aplikativnega znanstveno-raziskovalnega dela.«

4. PREDLOG:

10. člen zakona je treba dopolniti tako: »Višje šole vzgajajo in izobražujejo strokovnjake z višjo izobrazbo ter razvijajo in organizirajo znanstveno raziskovalno delo, če je tako določeno z njihovimi ustanovnimi akti in njihovimi statuti.«

5. PREDLOG:

Drugi odstavek 14. člena se naj glasi: »Redenski pouk naj usklajuje statut in sme znašati največ 30 ur, od tega največ 20 ur predavanj.«

6. PREDLOG:

15. členu dodati novi odstavek: »Tako dejavnost načrtuje visokošolski zavod na osnovi podatkov, ki jih dobi od ustreznih delovnih organizacij in njihovih združenj. Delovna organizacija mora v elaboratu o nameravani organizaciji proizvajati in poslovanja oziroma novi investiciji analizirati področje o potrebah pred in do kvalifikacije zaposlenih ljudi.«

V 15. členu osnutka se naj ustrezno dopolni tako, da morajo biti učni načrti in programi med sorodnimi ali enakovrtnimi visokošolskimi zavodi med seboj ustrezno usklajeni.

7. PREDLOG:

Prvi odstavek 17. člena se naj glasi takole: »Visokošolski zavodi organizirajo predavanja in druge oblike pomoči za študij izrednih študentov, če so za to potrebe in pogoj.«

8. PREDLOG:

Prvemu odstavku 29. člena se naj doda: »Vpisni pogoji morajo biti

enaki za redne in izredne študente.«

29. členu se naj doda novi odstavek: »Izrednim študentom, če študirajo na osnovi pristanka pristojnega organa upravljanja delovne organizacije, je zagotovljen študijski dopust v zvezi z obračunom osebnega dohodka na osnovi določil, ki so sestavni del samoupravne zakonodaje delovne organizacije.«

9. PREDLOG:

V 30. členu se naj drugi odstavek glasi: »S statutom visokošolskega zavoda se lahko določi, da se študent ne more vpisati v drugi semester istega letnika, če ni opravil obveznosti prvega semestra (kolokvij, vaje).«

10. PREDLOG:

V 31. členu predlagamo varianto, ki se naj glasi: »Študent se lahko enkrat med študijem ponovno vpiše v isti semester oziroma letnik istega visokošolskega zavoda oziroma iste organizacijske enote, če je opravil večji del pogojev za vpis v višji letnik. Večkrat pa je iz utemeljenih razlogov in z dovoljenjem zavoda, ki se določi s statutom.«

11. PREDLOG:

32. členu se naj doda novi predzadnji odstavek s tem besedilom: »Pogoje za vpis v ustreznih semester ustreznih fakultete oziroma visoke šole za diplomante ustreznih višjih šole določita sporazumno oba prizadeta visokošolska zavoda.«

V zadnjem odstavku istega člena se naj doda: »Po pogojih, ki jih določi statut.«

12. PREDLOG:

V 34. členu se naj drugi odstavek glasi: »Študentje morajo sodelovati pri delu organov visokošolskega zavoda in univerze oziroma združenja ter pri delu organov ustanov, ki se ukvarjajo z zdravstvenimi, socialnimi in materialnimi vprašanji študentov.«

13. PREDLOG:

V 35. členu ni jasen status študenta, ki se ponovno vpiše v isti letnik. (31. člen.)

14. PREDLOG:

V 38. členu se naj v prvem odstavku doda to besedilo: »Če gre za znanstvene discipline, pri katerih so pomembne delovne izkušnje, je lahko izvoljen za visokošolskega učitelja kandidat na osnovi ustreznih habilitacijske listine.«

15. PREDLOG:

Drugi odstavek 42. člena se dopolni tako: »Za učitelja višje šole je lahko izvoljen, kdor ima ustrezno visoko izobrazbo ter izpolnjuje druge pogoje, ki jih določi statut višje šole, zlasti takšne, s katerimi višje šole spodbujajo svoje učitelje k znanstveno-raziskovalnemu delu.«

16. PREDLOG:

Prvemu odstavku 45. člena je treba dodati naslednje besedilo: »Status univerze določa postopek o habilitaciji in vnaprejšnji habilitaciji.« (Glej besedilo 51. člena do sedaj veljavnega zakona.)

17. PREDLOG:

56. člen se naj glasi: »Študentom odpravljenega visokošolskega zavoda je treba zagotoviti, da lahko dokončajo začetni študij po pogojih, ki jih določa statut odpravljenega visokošolskega zavoda.«

18. PREDLOG:

Tretjemu odstavku 70. člena se naj doda: »Mandatna doba študentov — članov sveta traja dve leti, vsako leto se izvoli polovica članov sveta na novo.«

19. PREDLOG:

82. člen se naj glasi: »Določbe tega zakona o višjih šolah veljajo tudi za obstoječe pedagoške akademije, če ni s posebnim zakonom drugače določeno.«

Skozi p e r i skop

Zadruzi študentov in dijakov se je le končno posrežilo zbrati predstavnikih višjih šol (razen predstavnikih višje agronomske in višje stomatološke šole) za prvo letno sejo upravnega odbora. Na tej »zgodovinski« seji je upravnik Riko Vračko seznanil prisotne o številu zaposlitvev v letu 1967, ki jih je bilo 1670. Povprečni zaslužek člana zadruge je bil 440 N din. Od del, ki so jih opravljali študentje, prevladujejo fizična. UO je tudi potrdil sklepni račun za leto 1967 in prav tako finančni plan za 1968. leto. Sklenili so tudi, da so lahko študentje člani zadruge leto dni po preteku absolventskega staža, oziroma če enkrat pavzirajo, seveda s pogojem, da prinesejo potrdilo o rednem opravljanju izplov na šoli. Zadruga je tudi sklenila, da bo v maju sklicala skupščino, kjer bi naj študentje povedali, kaj mislijo (da ne bodo govorili samo za vogali).

KUD Student je imel 1. aprila sejo upravnega odbora. Datum je bil malo ponesrečeno izbran, saj so vsi s strahom in skoraj skrivoma prišli na sejo, da bi jih nihče ne videl, kako so naselili prvosprilski šali. Nekaj pa je bilo tudi takšnih, ki jim je bil ravno ta datum lepo opravičilo za izostanek.

V aprilu je bila na VTS krvodajalska akcija, ki se je je udeležilo 150 študentov, od tega je bilo 50 študentov in 13 profesorjev iz višje tehniške šole. S tem popravljamo alarmantno vest, ki smo jo objavili v prejšnji številki Katedre, da je bilo namreč pripravljenih dati kri samo 11 študentov iz te šole.

Pred kratkim je KUD Student osnoval dramsko skupino, ki je že začela z rednimi vajami dela Petra Ustinova Do srednjih vej. Vendar je že po nekaj vajah režiser Stanko Potišnik odstopil, češ da ne zmore. Vodstvo KUD Student nam je sporočilo, da so že dolgo čakali, kdaj jim bo mariborska Drama poslala režiserja, in zdaj, ko so ga končno dobili, je še ta odgovoril. Kje so zdaj tisti, ki so na občnem zboru zagotavljali, da bo mariborska Drama rade volje pomagala pri ponovni ustanovitvi dramske skupine med študenti? (Ali ne vedo, da so mariborski gledališčniki zelo, zelo zaposleni z družbenim delom: borba za finančna sredstva.)

Predstave Ars longa vita brevis zagrebškega študentskega gledališča se je udeležilo (pozor!!!) samo 60 študentov. Pred predstavo je bilo prodanih 90 vstopnic. Potemtakem so še ljudje, ki podpirajo kulturo (beri: kulturne prireditve). Seveda pri tem ni prav nič važno, če se teh prireditev tudi udeležujejo. Hvala vsem, ki so darovali denar in širokogrudno pustili svoje sedeže prazne za dijake in oširski kader!

Vsem, ki so pozabili, da je uredništvo Katedre še vedno na Slovenski 3, sporočamo, da še vedno delamo na istem naslovu, ter da se bomo preselili v nove prostore šele jeseni. Upamo, da bo prizadetim ta vest segla do arca!

(Užalosteni sodelavci)

Da je Tribuna (ljubljski študentski list) dobila novega fotografskega urednika, smo že opazili pri zadnjih številkah, ki so bile fotografsko dobro opremljene. Mesto urednika fotografije je prevzel Mariborčan Tone Stojko, ki pa sedaj stalno živi, študira in dela v Ljubljani. V kratkem bo Tone Stojko razstavil svoje fotografije v klubu mladih v Mariboru.

V soboto, 20. aprila, so bili izredni študentje jezikovnega oddelka — skupine za srbohrvatski jezik — peda-

goške akademije na literarno-zgodovinski ekskurziji v Zagrebu. Pod vodstvom prof. dr. Mata Simundića, rednega profesorja PA v Mariboru, so študentje obiskali v Zagrebu jezikovni inštitut jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, Matico hrvatsko, jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti in vseučiliško knjižnico, ogledali pa so si tudi pomembnejše literarno-zgodovinske spomenike mesta Zagreba. To je že drugi primer, da so imeli tudi izredni študentje tak način pouka, saj imajo sicer samo predavanja v seminarski obliki.

Na seji sveta združenja MVZ smo slišali, da je medobčinski zdravstveni center v Mariboru odločno podpril prizadevanje šole po ohranitvi. Po dolgotrajnem prepricavanju so se zdravniki zavzeli za predlog, ki ga bo podprilo tudi združenje, po katerem naj bi se trije letniki ljubljanske stomatološke fakultete preselili v Maribor, ker je znano, da je tukaj izbor mnogo boljši. To bi prispevalo tudi k boljši kakovosti kadrov za četrti in peti letnik ljubljanske fakultete.

Pa še to: anketa na 50 zdravstvenih zavodih, kjer delajo absolventi stomatološke šole, je pokazala, da so vsi odlični zobozdravstveni delavci, in da so povsod z njimi zelo zadovoljni.

Izvedeli smo, da je medobčinski center klubov OZN v Mariboru dal natisniti kuverte in pismenski papir z vodnim žigom za deset let naprej. Strošek vsekakor ni bil majhen, posebno če upoštevamo, da se člani klubov OZN nenehno pritožujejo zavoljo finančnih težav.

Tisoči diplomant na VEKŠ

Pred kratkim so na mariborski višji ekonomsko komercialni šoli podelili diplomo tisočemu diplomantu. Prejel jo je CIRIL JARNOVIČ, izredni študent ODDELKA ZA KNJIGOVODSTVO IN FINANCE iz Novega mesta. Biti tisoči diplomant ni kar tako. Ta dosežek je lepo priznanje višji ekonomsko komercialni šoli za njeno dolgoletno vztrajno prizadevanje na področju izobraževanja kadrov za naše gospodarstvo. Tovarišu Jarnoviču smo takoj po slovesni podelitvi diplome postavili nekaj vprašanj:

Znano nam je, da ste bili izredni študent. Kakšni so bili vaši študijski pogoji?

Pri nas na Dolenjskem je zavod za izobraževanje in produktivnost dela organiziral posebne tečaje za izredne študente, kar mi je bilo v veliko pomoč. Za vse važnejše predmete so nam pripravili seminarje, zato smo tudi na izpiti iz teh predmetov dosegli dobre rezultate.

Kje ste bili zaposleni v času študija?

Zaposlen sem bil in sem še pri veletrgovini Merkator, in sicer v poslovni enoti Standard v Novem Mestu kot računovodja.

Kaj nam lahko poveste o študiju izrednega študenta?

Se preden sem se vpisal na višjo ekonomsko komercialno šolo v Mariboru sem študiral na dopisni ekonomski srednji šoli. Povem lahko to, da je povsod, kjer je organizirana pomoč izrednim študentom, dosežen uspeh in so študijski rezultati dobri. To velja za naše, dolenjsko območje, kjer je že okoli 60 diplomantov VEKŠ.

In kaj menite o izrednem študiju na višji ekonomsko komercialni šoli?

Pomembno se mi zdi predvsem to, da je ta šola zelo izpopolnila obliko izrednega študija, zahvaljujoč temu, da šola pripravlja gradivo in skripta za študente. Razen tega je pohvale vredno razumevanje VEKŠ za delovne pogoje izrednih študentov, ki so zaposleni in s tem precej ovirani pri študiju. Zato se je tudi na Dolenjskem tako razmahnilo število izrednih študentov. Pričakujemo pa, da bo šola še naprej razvijala dejavnost na drugo stopnjo in si želimo, da bi do te druge stopnje čimprej prišlo, da bi lahko nadaljevali s študijem.

Kako pa se potuttite kot tisoči diplomant VEKŠ?

Prav gotovo je to nek določen delovni uspeh. Posebno, če upoštevam, da sem leta 1964 pričel s študijem in da so nekateri predmeti zelo zahtevni. Poleg službe sem moral poskati čas še za študij. Kljub temu mi je uspelo diplomirati, zato mi je današnja diploma veliko zadoščenje za vložen trud.

D. P.

KATEDRA

Uredniški odbor:

Olga Cerič, Drago Jančar, Braco Zavrnik, Ervin Hartman, Vladimir Spjének (foto urednik)

Glavni in odgovorni urednik:

Darko Pašek

Tehnični urednik:

Janez Ujčič

Sekretar:

Ervin Hartman

Anketa odbora zveze študentov višje tehnične šole

Odbor ZS na višji tehniški šoli je pripravil anketna vprašanja za svoje študente. Odgovori, ki so jih dali študenti, bi naj pomagali pri reševanju nekaterih problemov na njihovi šoli in poleg tega so še dobili na podlagi teh odgovorov določena mišljenja glede KUD Student, Zadruga študentov in dijakov in našega lista Katedre. Pri anketnih vprašanjih se vidi, da so jih sestavljali študentje sami, kar je mogoče nekoliko negativno. Nekatera vprašanja so bila tehnično zelo slabo sestavljena, saj so zahtevala dva ali pa še več odgovorov. Za odgovor pa je imel študent samo eno možnost, in to je mogoče tudi vplivalo, da je ostalo precej anketnih listov neizpoljenih. Vendar pa menim, čeprav psihologi in strokovnjaki, ki se bavijo z anketami, pravijo, da boljše nič, kot pa slaba in nepreučena anketa, da bodo nekateri odgovori pomagali pri razreševanju nekaterih problemov. To sicer ni bila anketa v pravem pomenu besede, ampak ta termin se je tako udomačil, da ga danes včasih res vse preveč uporabljajo, vsaj danes že skoraj vsakdo, ki se le spomni, »anketira«.

Na omenjena anketna vprašanja je bilo nekaj res kritičnih odgovorov, tako glede našega lista Katedre, glede Zadruga študentov in glede samega odbora ZS na VTS. V naslednji številki našega lista bomo objavili mnenja predstavnikov teh organizacij glede na te odgovore. Mogoče bi bilo pametno, da bi tudi odbori na drugih šolah poskrbeli za podobna vprašanja, saj bi jim odgovori lahko pomagali pri delu.

Tukaj vam posredujemo vprašanja in rezultate glede na odgovore, izračunane v odstotkih. O. C.

ZVEZA ŠTUDENTOV JUGOSLAVIJE ODBOR ZS NA VTS MARIBOR

KOLEGICE IN KOLEGI!

Odbor Zveze študentov na VTS organizira anketo, ki bo usmerila delo odbora v hotenju za izboljšanje pogojev dela in življenja študentov na naši šoli.

Naprošamo te, da anketo sprejmeš resno, ker je v tvojem interesu, da iskreno in realno odgovoriš na vprašanja. Na ta način bo omogočeno, da študenti sami prek svoje organizacije sodelujejo pri reševanju svojih problemov.

Na zastavljena vprašanja odgovarjajte iskreno, ker bo le na ta način vodstvo vaše organizacije, to je odbor ZS na VTS, seznanjeno z vašimi hotenji in problemi v celoti.

Anketa je anonimna, kljub temu pa vas bomo seznanili z rezultati; rezultati bodo prav tako dostavljeni svetu šole in pedagoško-znanstvenemu svetu, ker bo le na ta način omogočeno izvajanje vaših hotenj.

Na koncu, draga kolegica, kolega, razumi to, da so to anketo sestavljali tvoji tovariši, ki prav tako kot ti študirajo, pa so našli nekaj časa za to, da se analizirajo študentski problemi in najde pot do rešitve težav, ki so za nas vse skupne.

Naj ne bo nikoli izgovorov študenta — »nimam časa«, ker bo poskus rešiti naše študentske probleme le v našo korist.

1. Število anketiranih		2. S stalnim bivališčem			3. Stanovanje v času študija			
moški	ženske	v Mariboru	Izven Mar. v SRS	v drugi re-publiki	štud. dom	privatno	pri sorodnikih	drugo
148	48	72	39	52	28	49	53	23
Skupaj 196		44,1 %	24,3 %	31,6 %	17 %	30 %	33 %	20 %

4. Kaj misliš o štud. samoupravljanju in če si z njim seznanjen?			5. Kaj pričakuješ od novozvoljenega odbora zveze študentov?			6. Ali želiš obveščanje o delu odbora VTS (na oglasni deski)?			
da	ne	ostalo	nič	malo	več dela	ostalo	da	ne	ostalo
21	123	15	61	6	42	36	138	15	8
13 %	78 %	9 %	43 %	4 %	30 %	23 %	86 %	9 %	5 %

8. Kakšno je tvoje materialno stanje?					9. Kaj meniš o odnosih na relaciji profesor—študent?			12. Ali smatraš za potrebno, da se študenti oddelka sestanejo redno vsak mesec, da bi reševali skupne probleme?		
A. slabo	zadovoljuje	B. štip.	posoj.	subven.	zadovoljivi	lahko bi bili boljše	niso zadovoljivi	da	ne	ostalo
58	84	28	42	30	112	51	3	102	56	12
41 %	59 %	29 %	42 %	30 %	70 %	28 %	2 %	60 %	33 %	7 %

13. Ali imaš z nabavo učnih pripomočkov (knjig, skript, pribora) probleme?			14. Ali si zadovoljen s kulturno zabavnim življenjem študentov?			15. Ali bereš študentski list »KATEDRO«?		
da	ne	ostalo	da	ne	ostalo	da	ne	ostalo
119	51	18	30	132	18	91	62	62
70 %	30 %	10 %	17 %	73 %	10 %	60 %	40 %	40 %

16. Katera rubrika ti ugaja (ne ugaja)?			17. Ali se ti zdi kvaliteta lista mariborskih študentov »Katedra« za dovoljiva?			18. Ali veš, da se lahko občasno zaposliš pri Zadrugi študentov in dijakov in ali si že bil zaposlen?		
A	B	C	da	ne	ostalo	da	ne	ostalo
74	59	44	8	55	96	55	96	96
40 %	53 %	40 %	7 %	36 %	64 %	36 %	64 %	64 %

19. Tvoje mnenje o Zadrugi študentov in dijakov?			20. Ali veš, da imajo mariborski študenti svoje kulturno-umetniško društvo KUD »Student«?			21. Bi bil pripravljen sodelovati v:		
da	ne	ostalo	da	ne	ostalo	a) pevskem zboru	b) folklor. skupini	nikjer
72	134	26	32	33	96	32	33	96
46 %	83 %	17 %	20 %	20,3 %	59,7 %	20 %	20,3 %	59,7 %

22. Ali se ukvarjaš s športom?			23. Ali soglašas s prirejanjem športno obvez. telesne vzgoje na šoli? znavnih večerov na oddelkih?		
ne	s katerim	da	ne	da	ne
85	85	114	25	138	24
50 %	50 %	71 %	29 %	85 %	15 %

24. Ali smatraš za potrebno organiziranje razgovorov?			25. Ali si za poostreje kontrole obiskih na predavanjih in vajah?			26. Kaj meniš o tem, da bi na šoli odprli bife, v katerem bi lahko kupil po ugodnih cenah?		
a	b	c	da	ne	sendviče	mleko	kokto	ostalo
112	64	9	48	112	128	114	83	33
62 %	35 %	3 %	30 %	70 %	80 %	71 %	51 %	20 %

Samopostrežna restavracija „Center“

MARIBOR, Prešernova ulica 8

Ko obiščete Maribor, se poslužite naših uslug na samopostrežni liniji in v slaščičarni Domino. Gostom so na razpolago

najrazličnejša jedila v širokem asortimentu. Za študente sta na razpolago dva menuja po ugodni ceni.

Vsem našim gostom čestita kolektiv k prvomajskim praznikom.

Miroslav Slana:

NA KRIZIŠCIH je vedno več trčenj — »živčnim« klinikom primanjkuje vedno več ležišč...

NEKEMU »VELEUMU« se je zmešalo, potem

ko je patentiral svoj čudoviti izum za pobijanje ljudi, neki Aleš je napravil samomor — vmes »ni bilo« tuje krivde...

Alžirci, Indijci in Kitajci še dalje stradajo, medtem pa v žitnih silosih »svobodnih« dežel propada žito...

Vojna v Vietnamu se bohoti v rdečo rožo, vsak dan umirajo pošastno vojaki in

civilno prebivalstvo, medtem pa se nekateri

senzacij žejni »bogovi« zalivajo s šampanjcem

in v objemih lepotic pretiravajo, kako

dolgočasni so naši dnevi in večeri, pretiravajo, da jih vsa ta dolgočasnost dela živčne...

Današnji Človek si želi dogodkov, presenečenj, senzacij. Pri tem pa se ne zaveda, da postaja ujetnik svojih izumov, ujetnik vseh mogočih zemeljskih in vseмирskih ladij, ujetnik atomov, ujetnik tekočih trakov...

Na višku smo! Del Zemljanov je dosegel določeni standard? Delavec v tovarni udobno sedi in sedem ur na dan pritrjuje vijake z desnim navojem. Drugi, recimo, upogiba kose okroglega železa pod določenim kotom. Kakšno udobje? O, hvale vredni porast avtomatizacije in mehanizacije, mar ni inkvizitorsko iz dneva v dan pritrjevati vijake z desnim navojem...? Mar ne postane človek tako sčasoma sam VIJAK!

Vse smo premišljeno in plemenito izumili: stroji, avtomati delajo za Človeka, namesto človeka, ki naj veruje v ta avtomat! Pozabili pa smo nase — prezrli smo človeka, ki zaradi vsemogočih avtomatov in pol-avtomatov postaja vedno bolj živčen. Kdo si upa za gotovo negirati, da vsi ti dosežki prinašajo samo kratek vzpon človekove prihodnosti! Ali ni v vseh teh dosežkih kratkotrajna blaginja Človeka in ali ne vodi vse to po široki cesti k poznejšemu propadu človekove psihe?

Današnji človek mora podleči vplivom civilizacije, kajti s tem prihiti svojo individualnost družbi, ki je postala množična. Zato je tem bolj upravičena bojazen, da bo postal človek sčasoma BREZZASEBNI AVTOMAT DRUŽBENEGA MEHANIZMA.

Ugotovljeno je, da današnji človek strastno zagovarja SVOJO OSEBNO SVOBODO IN CELO AVTONOMNOST brez vsake odvisnosti in podrejenosti. Jasno pa je, da današnjemu človeku ne gre toliko za neko abstraktno filozofsko svobodo (z izjemo manjšine, seveda) kot za dejansko življenjsko svobodo v smislu eksistencialističnega individualizma. To pa privede do zanimive ironije, da namreč današnji človek v isti sapi zagovarja in ruši socialne odnose. Ko se bori proti avtoriteti, se postavlja za avtoriteto. Če bi temeljiteje razglabljali o našem svetu in o sebi, bi lahko nazadnje skupaj s Sartrom trdili, da je »izvirni« greh v tem, ker smo se rodili v svetu, ki se vedno bolj izneverja zakonom biologije.

Živčnost dvajsetega stoletja

Hiter razvoj bioloških, psiholoških in družbenih ved pospešuje spoznavanje človekovega osebnostnega jedra, vendar ne more dovolj ustreči RAZKLANI DUSEVNOSTI današnjega človeka, ki hoče porušiti vse staro in nekam brez pomisleka hlasta po novem epohalnem.

CLOVEK je danes vključen v celotno človeštvo, človeštvo v celotno življenje, življenje v celotno vesoljstvo. Po svoji naravi je Človek družbeno bitje in ta družbena oznaka v njem ima zaradi njegovega zavestnega mišljenja univerzalni značaj. In ker je Človek v celoti tako družbeno bitje, da s svojo razumno naravo sega v celotno vesoljstvo, bi moral upoštevati tudi dimenzije svojega bitja in delovanja. Moral bi SOLIDARNO OSVAJATI SVET, solidarno izkoriščati tehnične, znanstvene, atomske dosežke... Človek se vedno bolj pozablja boriti tudi za svojo NOTRANJO SVOBODO. ZUNANJA SVOBODA je sicer rezultat žive dejavnosti, zagona, zgodovinskih slutenj, strasti in po-

guma, odgovornosti in ljubezni, a jo ljudje šestokrat pretirano »pozunanjajo«, pri tem pa pozablajo, da je danes bolj kot kadarkoli potrebna NOTRANJA SVOBODA, brez katere ne bomo nikoli popolnoma svobodni.

NA ZEMLJI ŽIVI dandanašnji mnogo »johnsonov«. Vsi so samo navidezno svobodni, kajti v resnici so ujetniki lastne notranjosti, pa se ne znajo in ne morejo osvoboditi lastnega zasujenjevalskega fanatizma. S svojim OSVOBAJANJEM rušijo obče svetovno moralo, in ne zaveda, da se posledic, drvi jo k uničenju drugih — in sebe! V središču prizorišča stojijo ujetniki svojih duš, ki stremijo po nadvladi, h gospodolnosti, k dobičkarstvu. Postali so taki ujetniki svojega JAZA, da ne spoznajo več paradoksa svojih dejanj.

SAMO RESNICA — OSVOBAJA. Svoboda pa je tisto, kar Človek danes premalo spoštuje, tisto, za kar so dajali življenje naši očetje. Svoboda je MIR — vesti in duše!

SODOBNI IN MIRU ŽELJNI CLOVEK se čuti danes velikega, obenem pa majhnega, kajti spoznava, da ne more ničesar velikega več storiti sam. Vidi, da ne more osvojiti svetovnega miru sam, da ne more osvojiti željenega standarda, če se ne poveže z drugimi ljudmi, če znanost ne dobiva ekipnega značaja in če družbe ne zajame izrazitejši razvoj vsesplošne CIVILIZACIJE. Na drugi strani pa moderni pedagogi in »preroki« grozljivo strmiijo v prihodnost, zgražajo se nad nezrelostjo sodobne civilizacije in NAPOVEDUJEJO PROPAD KOT ZADNJO STOPNJO DEGENERIRANEGA CLOVEKA, Človeka, ki s svojo zagrizeno delavnostjo prodira v skrivnostni okvir dosežkov, obenem pa iz njih kuje bojno sekuro.

TAKA JE TOREJ USODA DAMOKLA DVAJSETEGA STOLETJA, usoda junaka, ki je razširil polje znanosti in tehnike, ki je obvladal svet in zakone v njem, A IZGUBLJA OBLAST NAD SAMIM SEBOJ. Mar je to usoda Zemljana, ki se nenehno vklepa v verigo nerazumljivega nemira, človeka, ki ga muči samota sredi velemestnega vrveža, samota, ki je polna živčne izgubljenosti, tragike, zablode?

Razumljivo je, da hitro povezovanje ljudi in struktur otežkoča ustrezno zorenje človekove osebnosti z resnično osebnostnimi odnosi. Predmetno, mehanično usmerjena dejavnost sicer dviga življenjski standard, obenem pa odvrča človeka od samega sebe, kar lahko povzroči duševni zastoj ali celo poznejši razkroj.

Dokler človek ne bo spoznal svojega bistva, se ne bo mogel resnično srečati s Človekom, ne oziraje se na kopico »živčnih« psihologov, ki mu iz dneva v dan dajejo strokovna navodila, a so le-teh sami najbolj potrebni.

Srečanje '68

S tem naslovom je fakultetni odbor ZSJ na filozofski fakulteti v Ljubljani priredil srečanje zamejskih literatov. Iz brošure, ki je bila ob tej priložnosti izdana, sem povzel nekaj misli.

Med razlogi, ki so nas napolnili k organizaciji takega večera v okviru »Srečanja '68«, je gotovo najpomembnejši ta, da čutimo živo potrebo po boljšem poznavanju kulturnega, predvsem pa literarnega snovanja v našem zamejstvu.

Z večerom slovenske zamejske poezije smo hoteli po eni strani zbuditi zanimanje naše kulturne javnosti za to nikakor ne nepomembno literarno snovanje; predvsem pa bi želeli, da bi zamejci in njihova ustvarjalnost spet dobili mesto v naši zavesti.

Avtorji (Koroška), ki so se večera udeležili, spadajo v mlajšo generacijo koroških literatov. Ta je izšla vsa v glavnem iz kluba Mladje, ki periodično izdaja v samozaložbi zbornik z istim imenom. Pri pesnikih s Primorske se odraža mnogo bolj pester in bogat kulturni prostor. Zato je njihovo literarno ustvarjanje mnogo bolj sproščeno in zdfederirano, saj se večjejo na živahno in razvejano revialno ter drugo kulturno življenje.

Svoje pesmi so brali GUSTAV JANUSCH (Koroška), MISKO MAČEK (Koroška), FILIBERT BENEDEČIĆ (Beneška Slovenija), MARKO KRAVOS (Trst), NIKO DARLE (Koroška), IGOR TUTA (Trst) in s prozo BORO KOSTANEK (Koroška).

Klavirske skladbe Pavleta Merkuja: Drobnice (op. 9), Largo (op. 14 št. 1) in Steklena pesem (op. 30) je izvajala pianistka Gita Malty.

Menim, da je srečanje doseglo svoj namen kot skromno priznanje našim zamejskim ustvarjalcem in kot eden prvih tehnejših stikov, ki naj postanejo čim pogostnejši.

Tone D.

Nekaj misli o sodobni fotoreporterski fotografiji

V današnjih modernih časih, ko si je človek naravno že tako daleč zasužnjil, da mu pomaga domala pri vsakem delu, seveda davna želja po ohranitvi dokumentov o življenju in času ni usahnila, ampak se je še stopnjevala ter si podredila tudi ustrezno tehniko. Človekova težnja, da bi zabeležil, ugrabil, pozabil in ohranil pričevanja o sebi, o svojih dejanjih, je tako stara kakor njegova zgodovina, in ta težnja je rodila fotografijo. Tako lahko danes trdimo, da je naprava, ki je zmožna — podobno kakor oko — ne le videti, ampak to tudi ohraniti, eno izmed najbolj množičnih ljudskih izrazil. Kajti fotografiranje že davno ni več beleženje, pasivna reprodukcija stvarnosti na filmskem traku, ampak človekovo zavestno kreativno dejanje. Fotografija je umetnost. Čim veličastnejša je človekova zgodovina in njegovo delo, tem boljšega oblikovalca s kamero v roki tudi terjaja. Vsi veliki mojstri fotografije so si vselej zavestno in s pravim, lahko rečemo umetniškim naporom prizadevali kemično vtisniti na celuloidni trak najbolj avtentične trenutke. Iz tega načrtnega in zavestnega dejanja, ki noče biti le go-li posnetek, ampak hoče vložiti v ovekovečenje resničnosti svoje oblikovalne in moralne težnje, nastane fotografija. Tako vsako leto organizirajo razni fotokinoklubi večje ali manjše razstave fotografije, ki so po večini povezane z različnimi znamenitimi datumi fotografije in z namenom posredovati fotografsko umetnost čim večjemu krogu ljudi.

IN S TEM NAMENOM JE BILA v začetku aprila odprta v razstavnem salonu Rotovž v Mariboru tretja razstava slovenske novinarske fotografije. In kakšen vtis je dobil obiskovalec te nedvomno zanimive razstave? Milo povedano — žalosten,

pa ne zaradi kvalitete razstavljenih del oziroma fotografij, temveč zaradi udeležbe fotoreporterjev. Sodelovalo je samo sedem avtorjev, in ta razstava je nedvomno najsiromašnejša razstava zadnjih let po številu sodelujočih. Leta 1965 je na drugi razstavi slov. novinarske fotografije sodelovalo kar 22 (dvaindvajset) avtorjev, ki so razstavili 121 fotografij. Od kod takšen padec sodelujočih avtorjev, sem se vprašal? Kaj nimamo več fotoreporterjev v Sloveniji?? Ali ta poklic izumira?? Niti prvo niti drugo. Vzrok je lahko samo eden — neinformiranost! Mnogo slovenskih fotoreporterjev verjetno sploh ni vedelo, da se pripravljata razstava, in tudi v uredništva slovenskega študentskega tiska ni prišlo nobeno vabilo za sodelovanje. Nasploh pa je celotna razstava izpadla kot samostojna razstava tria Modrinjak, Skofič in Znidaršič (vsak izmed naštetih avtorjev je prejel po tri nagrade od skupno desetih, kolikor jih je bilo podeljenih).

Pa še nekaj misli o fotografijah. Ziriija je opravila svoje delo odlično in najmlajši od nagrajenih avtorjev Joco Znidaršič, fotoreporter TT, je prejel lepo priznanje — Petkovo nagrado. Mariborska časopisna hiša Večer pa je dokazala, da ima v svojih vrstah odlične fotoreportere. In pozornost, ki jo posvečajo razne časopisne hiše fotografiji, se bogato poplača. Velike svetovne revije, kot na primer LIFE in druge, so bogato ilustrirane s fotografijami (za LIFE fotografira kar 34 svetovno znanih fotografov). Vsakega bralca bolj pritegne nekaj lepih fotografij, bodisi umetniških ali fotoreporterskih, kot gola stran le tako zanimivega tiska. Fotografija je včasih bolj zgovorna kot katerikoli tekst. In samo časopis z »armado« fotoreporterjev in fotografov lahko uspeje na konkurenčnem trgu tiska.

C. B.

Ob najnovejših razgovorih o kulturi

Vključiti kulturo v družbo ali družbo v kulturo, to je tukaj vprašanje...

Preden pričnemo kakorkoli govoriti o kulturi, si moramo zastaviti vprašanje: kaj pravzaprav kultura je? in: kaj predstavlja za nas same ter za druga številna poslanstva, ki sodelujejo ob njeni povzdignjenosti nad običajno opravljanje, funkcioniranje? In končno: kako postaja kultura »vključena dejavnost« v naših, tako površno zaposlenih rokah?

Zgodovina današnjega pomena kulture ne sega daleč. Zasnovane nasledimo že neke v poznem razdobju prosvetljenstva. Pozneje pa so bila opravljena še številna temeljna dela: zgodovinska, arheološka, spoznavno teoretična. Winckelmann, Schleiman, Bruckhardt, Herder, Schopenhauer, Champollion in drugi, ki so opuščali že klasicizirani esprit in ki so gledali na kulturo KOT NA SLED ČLOVEKOVE DEJAVNOSTI, podedovane od starih civilizacij, so končno pripravili njene današnje značilnosti — od bioloških do psiholoških, od pragmatičnih do spiritalističnih, od religioznih do političnih.

Naš namen ni naštevati metode, cilje in naloge kulturologije, še manj iz njih izvleči čvrsta načela, dasiravno bi bilo to v naši kulturni situaciji morda celo odlašajoče zaradi pouka tistim, ki v praktičnih zahtevah po kulturoloških raziskovanjih nečejo ničesar slišati. To ni naš namen, kajti znanost mora biti sama podvržena mišljenju svojega temelja. Zavoljo tega mora KULTURA kot skupek znanstvenih, umetniških in zabavnih ustvarjanj kot prosveta ali zgodovina, kot »kultura narodu« in »elitna kultura«, za nas postati avtentični problem šele takrat, ko sfero njene fenomenalnosti postavimo nasproti njeni idealni sferi, da bi njena duhovna dimenzija postala izhodišče, iz katerega je o kulturi tudi edino mogoče govoriti.

Nemogoče je sprejeti samo smer mišljenja znak-model (v konkretnem primeru smer: beseda »kultura« — duhovni substrat vsakega časa, tudi našega); nemogoče je torej govoriti o družbenih dejstvih na enak način kot o materialnih dejstvih. Nemogoče je primerjati smer med pojmom in objektom duhovne realnosti in med pojmom objekta praktične resničnosti. O kulturi je tudi nemogoče govoriti kot recimo o objektu fizike. Ker je kultura duhovna dejavnost, so njene zahteve za govor in za spoštovanje prve, poslednje in edine absolutno smiselne v nizu zahtev, ki si jih človek postavlja. Prav zato je kultura v središču človekovega življenjskega interesa, od prava pa do umetnosti. »PRIMUM VIVERE DEINDE PHILOSOPHARI« ne pomeni, da je potrebno najprej jesti, šele potem eventualno misliti o tem, da SPADA UŽIVANJE HRANE V INSTINKTIVNI KROG VSAKODNEVNIH ČLOVEKOVIH POTREB, v krog, ki ga sploh ne sprejemamo kot problem, ker v njem ne moremo najti ničesar spornega, nasprotujočega si ter se s to nespornostjo povračati v tisto sporno, nejasno in nadvse nevarno: misliti, filozofirati. Pravzaprav tisti dejnde ali Yeastovo And then?, tisti višji, tisti duhovni, v zavesti obstoječi, kot neka zagonetka tudi obstaja in se ukvarja z bitjem, a »tisto« je zaskrbljivo, ne samo zgolj za bivanje, marveč za OBSTOJ BITI. »Tisto« ohranja razmerje med živaljo in živim bitjem, kakršno je samo človek, kajti drugače bi s človekovo večno skrivnostjo, z nedoumnostjo njegove smrti sleer bilo v resnici že zdavnaj vse razumljivo, kakor lahko vsaka površnost mišljenja o večni skrivnosti privede do navideznega izhoda. Misleče bitje ni moglo in ni danes ne more prezreti ali pozabiti vprašanja o samem sebi in o lastnem izgledu za gotovost.

Sama beseda »kultura« je od vsega začetka ohranjala pot te nepozabljivosti, čeprav je bila sprva vzorec samo s v e t u dela in je v

modificiranih oblikah tega s v e t a delu za vzorec tudi danes. KULTURA JE: OBDELOVANJE, TEŽNJA, GOSPODARSTVO, IZOBRAŽEVANJE, IZOBRAZBA, SPOŠTOVANJE! To obdelovanje, ta težnja, to spoštovanje, medtem ko povsem privlači človeka v sfero delovnega procesa z vsemi njegovimi biološkimi in umskimi funkcijami, je osnovna spodbuda, ki pomaga zgodovini, da se dogaja, vse do časa, kadar se za človeka, za samozavest, zbudi njegova največja zrelost, v kateri prične koprneti in zase uresničevati toliko zgodovinskih možnosti, kolikor mu je to na stopnji njegovega ustvarjalnega procesa, v kateri je nekako vrojen, realistično dopuščen. Edina in pogosta posledica tega procesa pa je ta, da človek zaide vslepo ulico, po kateri brede in mračnari; iz nje pa ni izhoda in realni izgled njegove prekinjene usode je dušenje v njej, ker se mu ni moč izogniti imanence ujetništva, ki ga s v e t dela nosi v sebi. Ali lahko človek v takem primeru še pozitivno ukrepa, da se izvleče, ali ne, to je stvar m o r a l n e g a prepričanja, pa je zato v vsakem primeru kulturno vprašanje lahko preusodno, kajti pri svojih pozitivnih ali negativnih reševanjih svojega bivanja je človek neprestano zapostavljen.

Medtem se vprašanje o človeku z aspekta kulture v njenem prvotnem smislu pojavlja na področju njegove vsakdanjosti, v kateri lahko edino postavljamo to avtentično vprašanje, kako bi lahko človek za svojo vsakdanjostjo trajno ohranil moč in napetost premikanja proti objemu smrti — s »herojsko« stopnjo, proti strmoglavljenju s konopcem okrog vratu.

Kako se realizira v nas in v naši zgodovinski resničnosti vprašanje in neodločnost kot t i s t o najvišje, kar kulturi navsezadnje tudi pripada?

Realizira se dejansko kot podvojenost na materialno kulturo, na duhovno kulturo, na svet umazane prakse, na svet meglene konceptualije (ohromelosti razmišljanja), na svet delavstva in svet inteligence, pri čemer so enim in drugim vodje birokrati in v takih zoperstavljanjih enim jemljejo potrdila o resničnosti, a drugim jih delijo, prvi niso nič, drugi so nekaj. To se realizira kot nazorna ali nena-zorna tema nekega romana, kot »družbeno« ali »nedružbeno« ideja nekega gledališkega dela, kot »družbeno potrebna« ali »družbeno nepotrebna« skupina ljudi, ki sodelujejo z nekim znanstvenikom ali umetnikom kot »nujna« ali »menujna« faza (čudovita faza!) našega celotnega »potovanja« v »to ali v ono«. To je torej kultura družbe, družba na ta način razumeva NEGOVANJE IN MATERIALIZACIJO SKUPNIH DUHOVNIH IMANENC ZGODOVINSKEGA PROCESA — to pa kultura v bistvu tudi je. Kultura je v svoji razdvojenosti oblast nad vejo materialnega in duhovnega, trditve in sumničanja, ustvarjanja in razdiranja pa vzamejo v roke posredniki, ki so lahko uslužbencem m a s s m e d i a, politikom, politikantskim kalkulantom, tehnokratom in birokratom, kolerpolitikantom ali komurkoli že pa nekaj podobnega.

Sinteza ljudske dejavnosti in misel nanjo je prekinjena, s tem pa je prekinjena tudi vsa skupnost pojma kulture, ki jo danes vidimo samo še kot neko davno civilizacijo ali kot »prezentni sektor« družbe, vsekakor nezaželeni...

Na eni strani kraljuje orumenela literatura, zabavna glasba, izbori lepotie, določeni izleti, klubi, hazard, spletke okrog profesionalnega nogometa, na drugi strani pa je (često-krat zanemarjena!) filozofija in književnost, avantgardna umetnost, teorijska znanost, izobraževanje... Na eni strani humanitarna razpoka, na drugi distingvirano humanistična... Iz popolnosti projekta idealnega človeka, katero je družba včasih reklamirala in potlej pu-

stila za daljno bodočnost, je izginila velika s t r a s t. A brez strasti se, če dovolite, da parafraziram Hegla, nič na tem svetu ne dogaja.

Ce umrejo v e l i k e, famozne umetniške strasti, bodo ostali samo še računi, skrbi, kurioziteti, predvidevanja. SVET KULTURE SE RUSI V SVET CIVILIZACIJE!

Racionalnost obstanka — transcendencija — je postala iracionalna. Racionalna je ostala samo organizacija »qua organizacija«, ki je postala svet točnega proračuna, po katerem bodo postopali z atomiziranim ljudstvom, s človekom, »stisnjenim do mikroba«, in če je verjeti številnim predvidevanjem, bo zadušeni vsak poziv in napor, ki bo v polnem obsegu izsanjal človekovo bivanje in tudi človekovo kulturo. Za tako »organizirano psih« bo postalo vse »abstraktno lamentiranje«, za njo bo vsako svarilo ali znak duševne nemoči ali razstava ideologije. Zvezdna morala bo postala »morala vseмирskih osvajačev«. Naša morala pozablja, da misel lahko prode v resničnost samo takrat, če resnično teži k m i s l i, pozablja, da miruje v svoji infantilni nemoči, v svojem podleganju dolgočasem, v svoji televizijski senzornosti.

S čim lahko računamo, ko govorimo o kulturi? Z našimi knjigami, gledališči, z znanstvenimi ustanovami, z izobraževalnimi ustanovami, z dvoranami, knjižnicami, s plakati, galerijami? Vse to dokaj lepo zveni, ampak kaj de facto so naša gledališča, naše založniške hiše, naši gledališki amaterji, naše znanstvene in polznanstvene ter vseučiliške ustanove; kaj pravzaprav so naše knjige, naši prevodi, naši »Mladi levi« in »Goli in mrtvi« in »Zilahi« in »Kristusov samomor«; kaj so naši klubi književnikov in novinarjev, naši časopisi in naši časnikarji, naša televizija in ljudje ob njej, naše modne revije in izbori lepotie, naši ideološki razgovori s pisatelji in modre opombe, naši milni mehurji in naši filmi, naši umetniki, naši filmi, naši nepismeni napsi po izložbah, naši pisatelji in polovični pisatelji in pisatelji, ki so pred njimi doprinesli družbene zasluge, a pozneje niso več pisali, naši gnilobni oportunisti, naši poceni primitivizmi, ki jih poceni izvažamo, kaj so naše pro-parade, naši mladi dekadenti in senilni klubski pohajkovači, naša zabava, naši šlagerji, naša propaganda in naše molčanje, naša imenovanja o kulturi in imenovanja zoper kulturo, naše ustanove; kaj so, če niso TOTALNO ODDALJENE OD SVOJEGA NAME-NA OBSTAJANJA?!

Ta m e d i a postavlja danes naši kulturi najrazličnejše zahteve: da se »kultura« priključi in vključi v naše družbene tokove, da soglašaj z drugimi dejavnostmi, da se izvleče iz svoje »zakrknjenosti«, da najde mesto v »naši družbi«, da je to vedno bolj odvisno od materialnega stanja, za razliko od njene pretekle neodvisnosti itd... Pervertirana situacija, ki takega »stretmana kulture« v jeziku ne izraža nič manj od resnične in totalne kulturne zaostalosti, je, zdi se, samo stvar NERAZUMEVANJA, NEVKLJUČENOSTI kulture v naše »tokove«... Ali se ne bi, tovariši m e d i a, vključili v kulturo? Ne bi morebiti prebrali dobre knjige, se poskušali ukvarjati tudi z odnosom energije, mase in časa, ali bi morda vsaj malce razmišljali o odnosu subjekt — objekt ali o odnosu bitje — bivajoč; ne bi gledali in ocenjevali neke sodobne razstave ali poslušali sodobno kompozicijo, naravno, ne samo gledali? Ali ne bi mogli vsaj malo vplivati na tisto četrtno nepismenih in na drugo polovico polpismenih, da bi se tudi ti naučili teh »nesrečnih« petindvajset črk.

KULTURA, dragi tovariši, ki ste strpeli in brali te vrstice do konca, kultura ni kranjska klobasa, postavljena nasproti Shakespearu, niti ni Shakespeare klobasa, marveč duhovni horizont človeka, nenehno realiziranje duha, v katerem lahko vsakdo zagleda svoj lastni obraz.

A. STAMAC (RAZLOG)
PREVEDEL: M. SLANA

prirediv-

Avtorji:
Olga Cerič, Drago Jančar
in Ivo Potočnik

Uredila:
Olga Cerič
Fotografije:
V. Spjevak in B. Cerin

ve

Aprilske
študentske
priredivte

od 8. do 20. aprila 1968

Aprilske študentske

Od 8. do 21. aprila so bile vsakoletne APRILSKE ŠTUDENTSKE PRIREDITVE, v katerih so se zvrstile športne, kulturne in zabavne prireditve. Že v uvodu lahko povemo, da so nekatere prireditve bile res preskromno obiskane, so pa bi bile tudi prireditve, ki so med študenti vzbudile veliko zanimanje, največ obiskovalcev pa je imel (kot po navadi) študentski ples.

Brez fanfar, brez slovesnih nagovorov so se začele in končale letošnje aprilske študentske prireditve. Mimo sta dva naporna tedna za organizatorja (odbor ZS MVZ), in zopet je med študenti staro zatišje, ki so ga navajeni. Nekateri študente so številne prireditve kar zmedle, tako da se niso mogli odločiti, katero od prireditev bi obiskali in so raje ostali kar doma (dober izgovor). Prireditve so, razen drobnih pomanjkljivosti, to lahko mirno trdimo, uspele. Organizatorju je povzročila odpuščanje prihoda Poljakov precejšen glavobol, saj se je program (ko je bilo že vse urejeno in lepaki že natisnjeni) naenkrat precej spremenil. Poljaki so odpovedali zaradi košljivega položaja med njihovimi študenti in pa tudi zato, ker je iz istih razlogov odpadel mednarodni študentski festival v Katowicah. Koliko preprirov in hude krvi bi lahko bilo prihranjenih prav v zvezi z obiskom poljskih študentov v Mariboru in naših v Katowicah. Namesto KUD iz Poljske je nastopilo študentsko eksperimentalno gledališče iz Zagreba, ki se nam je (žal maloštevilnim) odlično predstavilo z ARS LONGA VITA BREVIS.

Prav gotovo moramo še posebej pohvaliti reklamo. Lepaki, ki jih je napravil študent likovne smeri na PA, so bili odlični, zelo izvirni in privlačni. Čestitamo!

V ponedeljek, 15. t. m., je mimoidoče navduševalo z risanjem po pločnikih osem študentov likovnega oddelka pedagoške akademije, ki so risali na Partizanski cesti (nasproti Modne hiše). Omeniti je treba, da so risarji risali risbe na temo: aprilske študentske prireditve in pa na temo vojne v Vietnamu. Mariborski meščani so se začudeni ustavljali in radovedno opazovali podobe, ki so bile upodobljene ravno zaradi tega, da bi bile opazovane, še posebej pa zavoljo tega, ker so protestirale proti vojni v Vietnamu.

Kar ohrabruje je dejstvo, da je recital Krleževih Balad Petrice Kerempuha

in Rudolfove Zvegle pote-puhove vzbudil predvsem med mladimi gledalci toliko zanimanja. To je toliko bolj zanimivo, ker vemo, da v modernih pogojih gospodarjenja ni mogoče prodajati nikakršnih izdelkov za široko potrošnjo (mixal, yeti, bio ipsa, candi itn.) brez ustrezne reklame, ka-li da bi p(ro)odajali brez ustrezne reklame izdelke človeškega duha. No, in ker ni za baladni večer nihče trosil letakov, lepil lepakov, pisal po časopisih, je zanimanje, s katerim je mlado občinstvo sledilo Krleževim in Rudolfovim besedam, ki sta jih izgovarjala Anica Sivec in Beno Sevšek, naravnost vznemirjajoče. Vznemirljivo je tudi, da je Drago Jančar pozabil tekste, ki so bili spremna beseda, v Klubu prosvetnih delavcev, tako da jih ne moremo objaviti v našem listu.

Pretekli teden so se končala športna tekmovanja, ki jih je razpisal odbor ZS MVZ v okviru aprilskih študentskih prireditev. Za zmagovalce je ZS MVZ pripravil pokale v trajno last, ki jih bodo izročili na končni prireditvi dne 20. t. m. v domu JLA. Študentje so se pomerili v nogometu, rokometu, odbojki in košarki. V teh panogah so bile prijavljene samo moške ekipe, razen v odbojki, kjer sta sodelovali dve ženski ekipi. Sistem tekmovanja je bil določen z izpadanjem ekip.

Vreme v času prireditev je bilo ugodno, gledalcev pa za tovrstno tekmovanje preskromno število. Potrebno je omeniti to, da je organizator vse premalo poskrbel za tehnično izvedbo iger. Tu mislimo predvsem na določitev sodnikov, zapisničarjev in podobno. Skratka, mnjenja tekmovalcev kot tudi gledalcev, ki so si prišli ogledat tekmovanja, je, da odbor ZS MVZ v P. S.

Povratno srečanje v nogometu med mariborskimi in ljubljanskimi študenti je bilo v Ljubljani, kjer je prišlo med omenjenimi nastopajočimi do neljubega spora in celo do pretepa. Vzrokov zdaj ne bomo iskali, ker se eni izgovarjajo na druge. Dejstvo je, da so mariborski študentje raztrgali zapisnike in so se s tem izkazali zelo nešportno. V prihodnje naj organizator pošlje na takšna tekmovanja tekmovalce, ne pa pretepače.

Tribuna pod naslovom Federacija danes, ki jo je vodil Mitja Ribičič, član CK ZKJ, je bila vsekakor ena najbolj uspešnih prireditev v študentskem tednu. Več kot 200 mariborskih študentov je v predavalnici VEKS z velikim zanimanjem spremljalo uvodne besede ter se pozneje aktivno vključevalo v zares zanimivo in brezkompromisno razpravo. Vprašanja, ki so jih zastavljali posamezniki na lističih in ustno, so načela skoraj vse važnejše probleme, ki so sicer prisotni, pa jih je kljub temu v tisku in drugod v javnosti zelo težko, če že ne nemogoče razreševati. Razprava se je sicer kmalu po uvodnih besedah oddaljila od naslovene, ozko začrtane teme, ter se, kakor je bilo pričakovati, usmerila v problem prisotnosti slovenskega naroda v jugoslovanski skupnosti. Tako so brez vsakih zadržkov padala vprašanja o delitvi našega narodnega dohodka, o naši vojski, o prisotnosti Slovencev v organih federacije, o emigrantskem slovenskem življenju, o šovinizmu, o samoodločbi narodov, o odcepitvi, o provincializmu in zapletenosti, o zboru narodov, o pristojnosti republik, o slovenski avto cesti, o fondu za nerazvite predele, o konfederaciji in še o nekaterih. Mitja Ribičič je na vprašanja odgovarjal zelo neposredno, tako da je ravno zavoljo te neposrednosti, še posebej pa zaradi zavzetosti za reševanje naših nacionalnih interesov že med predavanjem požel odobravajoč aplavz. Takšne tribune so vsekakor dovolj privlačne in atraktivne tako za študente kot za tiste, ki tribune vodijo.

prihodnje pristopi kot organizator resneje.

- Uvrstitev:
- nogomet — ekipa višje tehnične šole
- rokomet — ekipa višje ekonomske komercialne šole
- odbojka — ženska ekipa pedagoške akademije
- odbojka — moška ekipa VEKS
- košarka — moška ekipa VEKS

Koristno bi bilo takšne tribune še vnaprej organizirati. Tudi to je ena izmed poti k demokratizaciji naše družbe, ki se še sedaj ni popolnoma osvobodila parolarstva in strahu pred odkrito polemiko.

Ob koncu samostojnega nastopa KUD Student mi je nekdo rekel: »Nikar jih ne kritiziraj, da ne bodo izgubili volje.« Pa kako rada bi napisala: čestitam KUD Student, še tako naprej. To bi se mi nastopajoči posmehovali, saj sami dobro vedo, kakšen je bil nastop in kakšen bi v resnici naj bil. Upam vsaj, da so toliko samokritični. Priznati moram, da sem imela občutek, kot da sedim na eni izmed srednješolskih proslav, kjer je pač po navadi proslava zaradi proslave oz. proslava zaradi praznika. Pri nastopu KUD Student je bilo vse preveč »po domače«. Tehnična izvedba nastopa je bila slaba. Precej lepše bi izgledalo, če bi imeli na odru vsaj malo scene (kar bi lahko izdelali likovnik na PA) in pa sami reflektorji bi tudi lahko precej pomagali. Med samim izvajanjem je manjkala živahnost (mislim na folklorno skupino) in ni bilo prave povezanosti med točkami.

Ceprav prihaja večkrat do sporov med pevskim zborom in folklorno skupino nočem teh odnosov še bolj rahljati, vendar priznati moram, da je bil pevski zbor bolj pripravljen kot folklora, saj nekateri ples (razen gorenjskih in hr-

Katedrin razgovor

NA ZADNJI KONFERENCI ZVEZE KOMUNISTOV MARIBORSKIH VIŠJIH ŠOL SO ZA NOVEGA SEKRETARJA KOMITEJA ZK MVZ IZVOLILI TOVARISA ALEKSANDRA KUTOŠA. Z NOVIM SEKRETARJEM, KI GA NA TA NAČIN TUDI PREDSTAVLJAMO NASIM BRALCEM, SMO PRIPRAVILI NASLEDNJI RAZGOVOR:

KAKO OCENJUJETE DOSEDANJO DEJAVNOST KOMUNISTOV-STUDENTOV NA MARIBORSKIH VIŠJIH ŠOLAH?

Ne morem si lastiti pravice ocenjevanja dela komunistov študentov, ker bi vsaka tovrstna sodba bila nujno subjektivno enostranska. Od tega pa se želim že v naprej distancirati. Realno oceno njihovega dela je po mojem mnenju mogoče ugotoviti le na širših relacijah objektivne presoje vseh činteljev, ki se z njihovo dejavnostjo v praksi srečujejo. Zlasti pa je to naloga študentov komunistov samih. delim mnenje s tistimi, ki pravijo, da so mladi komunisti prežeti z velikim optimizmom za ustvarjalno idejnopolitično delo. Brez zadržka lahko tudi ugotovim, da komunisti študenti ta svoj življenjski smoter prizadevno uresničujejo.

**KATERE SO PO VAŠEM MNE-
NJU NAJVAŽNEJŠE NALOGE OR-
GANIZACIJE ZK MVZ? (KOLIKO
BO REORGANIZACIJA VPLIVALA**

NA VSEBINSKE SPREMENBE?

Strniti v nekaj misli naloge komunistov mariborskih visokošolskih zavodov ni lahka naloga. Zato bodo moje meditacije tudi pomanjkljive. Če upoštevamo čas in prostor kot dialektično osnovo vsakega zavestnega družbenega gibanja, potem smatram za temeljno nalogo komunistov na mariborskih visokošolskih zavodih v sedanjem trenutku **poglobljeno idejnovzgojno in racionalno organizirano izobraževalno dejavnost**. V mislih imam dva kompatibilna vidika vzgojno izobraževalnega dela: in sicer tisto idejnovzgojno delo, ki je imanentno samemu izobraževalnemu procesu, kakor tudi idejnovzgojno delo, ki je organizirano v širših družbenopolitičnih asociacijah študentov in učiteljev na mariborskih visokošolskih zavodih. Gre predvsem za razvoj tistih oblik moralno-etične in družbeno-ekonomske vzgoje, katerih namen je oblikovanje svobodne samoupravne socialistične osebnosti. Vse druge naloge Zveze komunistov imajo tako ali drugače svoje izhodišče v tem osnovnem smotru. Ne smemo si delati utvar, da nove oblike organiziranosti Zveze komunistov samodejno zagotavljajo že tudi novo vsebino dela. Sedanja organizacijska struktura določa samo najširši družbeni okvir, da bi se mogla izraziti vsa potencialna politična energija komunističnega gibanja. Vsebinsko in družbeno težo temu gibanju pa morajo dati s svojim aktivnim odnosom

do danega stanja komunisti v transformaciji in evoluciji idejne filozofije in vodilne vloge Zveze komunistov.

**ZE NEKAJ ČASA OČITAJO ZVEZI ŠTUDENTOV, DA JE PREMA-
LO AKTIVNA, ŠTUDENTOM NA
VIŠJIH SOLAH PA, DA SE NE
VKLJUČUJEJO V RAZNA PO-
DROCJA DRUŽBENEGA DOGAJA-
NJA. KJE SO PO VAŠEM MNE-
NJU VZROKI TEMU IN KAKO
POSPEŠITI AKTIVNOST ORGANI-
ZACIJE ZŠ?**

Ne vem, če je tak očitek popolnoma na mestu. Preveč smo kritično razpoloženi, da bi določeno aktivnost priznali za dobro. Ko ocenjujemo neko delo moramo biti objektivni in realni. Svojih emocionalnih sodb ne smemo posploševati, ker nas često vodijo na pot iracionalnih zaključkov. Po mojem mnenju je mariborska zveza študentov precej aktivna organizacija, številni njeni člani pa zelo prizadevni in delavni. Zveza študentov izvaja obsežno vzgojno-izobraževalno dejavnost, prizadevno se ukvarja s pogoji in problemi študija, razvila je zelo široko in kvalitetno kulturno aktivnost, skrbi za tehnično vzgojo študentov, uspešno se vključuje v reševanje socialnoekonomskih problemov študentov, razvila je številne športne aktivnosti, tvorno se vključuje v prizadevanja za razvoj mariborskega visokega šolstva itd.

**KAKŠNE SO PO VAŠEM MNE-
NJU NAJVAŽNEJŠE NALOGE ZS
V ZVEZI Z PROBLEMATIKO GLE-
DE VIŠKEGA ŠOLSTVA? (MIS-
LIMO PREDVSEM NA OSNUTEK
NOVEGA ZAKONA O ORGANIZA-
CIJI VIŠKEGA ŠOLSTVA V SRS.)**

V sedanjem trenutku je ena izmed najvažnejših nalog Zveze študentov, da se aktivno vključi v javno razpravo o organizaciji in položaju visokega šolstva na Slovenskem. Ker družbena vloga posameznih visokošolskih zavodov in njihova organizacija mora koncipirati in izražati tudi interese študentov, je nujno, da do teh vprašanj študentska organizacija zavzame odločno in jasno stališče. Gre predvsem za štiri osnovna vprašanja, ki jih je treba primerno kvantificirati in kvalificirati: Prvič: kakšna mreža visokošolskih zavodov ustreza slovenski naciji glede na njene potrebe in ekonomske zmogljivosti? Kakšna stopnja disperzije in dislokacije posameznih šolskih zavodov je najbolj umestna, s posebnim poudarkom na mariborske višje šole? Drugič: na katerih visokošolskih zavodih je smotno razvijati stopenjski in kje enoviti študij? Kako usklajevati oba vidika učnovzgojnega procesa, da bo zagotovljena možnost sinhroniziranega študija? Tretjič: na katerih osnovah naj temelji enotnost visokošolskega študija na Slovenskem? Četrta: ob katerih visokošolskih zavodih je nujno razvijati fundamentalno in aplikativno znanstveno-raziskovalno delo?

Darko Pašek

vatskih) sploh niso bili izple-
tani.

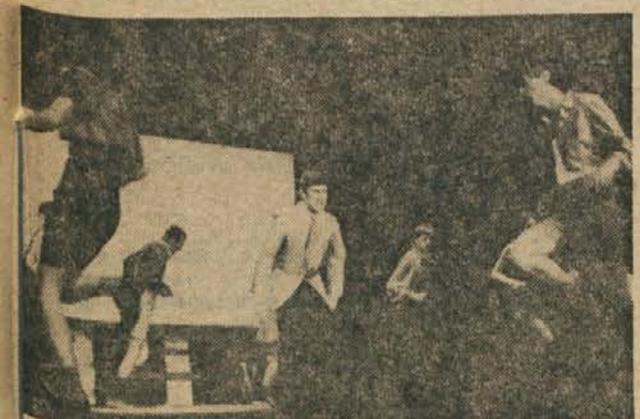
Za naslednji nastop pa bi z
veseljem (upam, da bom lahko)
napisala: bravo KUD Student,
tako naprej!
Kot smo že uvodoma omenili
bil študentski ples v domu

LA najbolj obiskana priredi-
tev. Okoli 600 študentov se je
zabavalo in vrtilo na nekoliko
pretesnem plesišču. Na nekate-
re je »grozdni sok« tako vpliv-
val, da so izgubili oblast nad
seboj in so začeli iskati
sebi primerno borbeno razpolo-
žene družabnike. Drugim je zo-
pet služil lep pregovor: »in vi-
pet

no veritas, in to vse dotlej,
dokler ni zmanjkalo pijače ter
njo najbolj vneti zagovorniki
tega pregovora obležali pod mi-
no. Sicer pa me bo organiza-
tor napadel, češ da pišem sa-
mo o nekaterih posameznikih
in dajem sliko, kot da so vsi
samo popivali. Res ni bilo ta-
ko hudo, saj se je večina lepo

solidno zabavala
Mogoče bi v bodoče razmli-
stili, da bi takšne študentske

plese še prirejali, ki pa naj bi
bili res študentski.

Kretnja skuša zamenjati be-
sedo, misel, izpoved, postati
skuša izpoved — postane iz-
raz. Igra rok in teles nam dopo-
veduje, zapoveduje, dokazuje,
jezikovnemu izrazu daje drug
pomen, nov pomen. To sicer ni
izničenje klasičnega gledališča,
kljub temu pa to še zdaleč ni
teater kakršnega smo vajeni,
saj posamezni igralci sploh ni-
so pomembni, nadvse stopa v
osrednje kolektivna igra. Ker
torej takšno gledališče ni več
gledališče v svojem pravem po-
menu besede, tudi gledalci ne
moremo in ne smemo predsta-
ve spremljati, kakor smo jo
navajeni spremljati. Jasno je,
da ne gre tu za »spremljanje«
kot ploskanje, cepetanje z no-
gami, kričanje, ali kot meta-
nje paradiznika na oder, mar-
več za doživljanje. Predstave-
več za doživljanje. Predstave
potemtakem ne smemo spre-
jeti kot avtorjeve izpovedi v
obliki teksta. Ki ga igralci bolj
ali manj uspešno izgovarjajo.
V njem ne smemo iskati zgolj
tistega, kar je hotel John Arden
izpovedati, povedati, pokazi-
tati, kajti to kar gledamo še
zdaleč ni tisto, kar je bilo te-
daj, ko je dramatik vzel zad-
nji popisani list iz pisalnega
stroja, temveč tisto, kar je na
odru pred nami. To ni več
John Arden, to je nekaj drug-
gega, kaže se nam kot to, kar
je. Kljub temu, da je dogaja-
nje na odru, ki se odvija pred
našimi očmi (in v katerega se
tudi sami, v zgornj omenjenem
smislu vključujemo) vezano in
priklenjeno v vseh skrajnostih,
razčlovečen svet, pa vendarle
teče brez nas, mimo nas in ne-
odvisno od nas.

Kakor ni Mitiades samo po-
prečen, morda nekoliko preveč
agresiven in vase zamaknen
pedagog, marveč sfanatizirani
militarist, kakor otroci niso sa-
mo razigrana dečica, ampak
strahoviti anarhisti, ki se pozne-
je sprevržejo v pokorne žival-
ce, kakor je učiteljeva nimfo-
manska žena brez vsakih ču-
stev in oropana vsega človeš-
kega, kakor je vse kar gledamo
popolnoma nerealno, ker je
prignano do zadnjih skrajnos-
ti, kakor Hamlet ni pravi
Hamlet temveč prav zabavna
zmoderizirana parodija (ta
vložek so igralci vstavili sami),
ki se nagiba že nesmislu, kakor
je vse kar gledamo nesmisel-
no, zdravemu človeškemu poj-
movanju in čutenju tuje, tako
moramo gledalci vzeti vse kar
vidimo in slišimo in čutilno
takšno kakršno je. Ničesar si
ne smemo odmisliiti z neme-

nom, da bi bolje razpoznali in
spoznali izpovednost dela pred-
stave.

Francšek Rudolf

No 31001

gledam te sumljivo
izvor alienacije
je v monogamiji
gledam te še bolj sumljivo
kako naj te drugače
ko si že vso noč prespala z mano
odidem pod prho
namesto da bi se osvežil
s kakšno rdečelasko
gledam te skrajno sumljivo
hotel sem se igrati nage Polinezijce
pa so me nagnali v šolo
hotel sem biti mož
pa so vse deklice naučili
igrati »med dvema ognjema« pa sa-
mo to
hotel sem spati z vsemi sošolkami
pa še
s tistimi iz paralelk
pa so me vpisali v plesni tečaj
vso noč spim s tabo
namesto da bi trkal na srca drugih
sten
vsak večer te bom našel v postelji

o narava zakaj si nas zapustila
o ljubezen zakaj nam omogočaš
da smo kosilnice pisalni stroji in do-
ločeni

vzvodi avtomobila
oh ljubezen ta je prav vse kriva
vzljubimo in ljubimo pa se
počasi a gotovo navadimo kurbanja
jaz sem ti kot kruh
in ti si mi kot voda
jaz sem ti kot sol
in ti si mi kot luč (40-vatna)
v temačnih zimskih dneh
2. januarja 1968

No 892

rodil sem se kot suženj
da bi suženj bil
živel sem kakor suženj in se boril
za nove variante suženjstva, ki sem
jih klical
svoboda ena svoboda dve svoboda tri
kaj zato če imam raketo Polaris
kaj zato če imam jezero v Afriki
sebe nisem nikoli imel
nihče me noče prodati meni samemu
ni obračuna
ni računa
ni pogodbe
ni pečata
nihče me noče prodati nihče me ni-
ma
suženj sem
najrevnejši vseh sužnjev

marjetica ni bila ženska
vseeno je postala cvetlica
rasla je kot sveča
rumena glava je rasla
spet so ti marsovi prišli
spet ti prekleti piramidniki
v kleti stare hiše so bili židovi rožasti
so bili židovi vijoličasti
ne morem jih prisiliti da bi bili sivi
kot so v resnici bili
in ometa ne morem prisiliti
da bi ne bil nebo ampak to kar je
res bil
v urejenosti tega sveta

nikar brez maske
lahko boš pogledal pod gladino in
videl da ni strahov
ko se dvigneš nad gladino
res ne vidiš do obzorja
skozi motno steklo
a sonce vendarle vidiš
gor in dol si tako lepo razdeljen
morska deklica in tako je prav oh
10. februarja 1968

Štiri notice

Notica 1
timok je največja reka v vzhodni
srbski le redkim pa je znano da je
pravo ime te reke veliki timok in da
nastane iz štirih rek ki se vse
imenujejo timok trgovski in svrji-
ški
timok se pri knjaževcu zlivata in
ustva
rita beli timok ta se po 49 km pri
zaječaru zlije v črnim timokom od
tam pa do donave pa se reka ime-
nuje
veliki timok

Notica 2
biafrske sile so napadle ne
ko oporišče federainih enot
v petrolejskem središču bo
niju in ponovno vdrele v juž
na predmestja enguna

Notica 3
Vsakdo, ki ima količjak opraviti
s tiskarnami, ve, da so iz leta v leto

bolj obremenjene z naročili. Kljub
temu, da je prišlo do združitve manj-
ših obratov in se gradita dve raz-
meroma veliki tiskarni, je vendar
naročil za najrazličnejše tiskę več,
kot jih zmora naša grafična indu-
strija.

Notica 4
Naraščanje zalog v industriji se je
ustavilo, ker tekoča proizvodnja
sproti najde kupce. V trgovini se za-
loge celo zmanjšujejo.

Matjaž Hanžek

P E S M I

suženj brez gospodarja
kako se naj znajdem
o drek pa ustanovim družbo in po-
stavim izvršni svet

kaj počnete ljudje
jugoslovanska obala se vdira
ne spleča se
čez trideset milijonov let
bo samo še Romunija...
zakaj ne pobijete miličnikov
saj ste jih vendar sami umiličnili
da bi varoval svojo svobodo
se je človek skopil v sužnja
če hočeš živeti
naredi samomor

30. decembra 1967

Sanje 323

v urejenosti tega sveta
so določene razpoke
marjetica je imela rumeno glavo
podobno glavi psa ali
glavi sončnice
ta glava je bila oko s črno zenico
trepalnicami
obrvi so bile črn dežnik
marjetica je imela telo ciklame
vsi smo bili cvetlice
malce nepravilni stožci
pri marjetici se je najbolj videlo
pravzaprav je bila skrita v stožcu
stožci so Aljaževi stolpi kovinska
varovala
travniki ob elektrificirani progi
to je bila klet kjer so spravljali
krompir
plesen je skrita v travi
vlak je pripeljal debeloglavcu opras-
nil glavo
kri je tekla tako navadno

so določene razpoke
ta stavek je bil čisto drugačna misel
preden sem ga zapisal
stavek se mi je postavil po robu
poiskal si je sam besede
ki mu jih jaz nisem nameraval po-
iskati

trava v kleti hiše
marsovski kostumi
ne moreš narisati
ne moreš opisati
pusti te dežele
pusti te dežele, ki te breajo v rit že
od pantiveka
pusti te dežele ki te breajo v rit že
te vedno znova
prepričajo da si drugačen kot si
in da so stvari
drugačnih barv kot so
pusti te dežele ki so ti
kot sol

modra gladina morja te prereže na
dva dela
zato nikar v vodo brez maske

zanesljivo kot svežo rjuho
to mi bo omogočilo
da postanem uradnik socialnega za-
varovanja
monogamija
omogoča kurbanje
da vtakneš samega sebe v traktor
in še plačaš
temu se dandanašnji pravi osvežitev
sprememba
gledaš me z okroglim globokim po-
gledom
poezija prašičev
nič ne razmišljaš, mirno ješ kompot
saj veš da bom čez dva dni spet
potreben
zakaj bi se vadila delati špago
če je od tisoč industrijskih zavrt-
ljajev riti
sedemdeset odstotkov dobrih bom še
vedno
preveč len da bi si našel drugo

Tone Partljič:

STRAH

OSEBE: Žena
Mož
Dete v zibki

Soba, v zibki spi dete. Žena sedi molče za mizo. Potem gre k otroku, se skloni nad zibko in ga poljubi. Vrne se k mizi in zakopje roke v lase, tako sloni.

MOŽ (skozi vrata — molči — gre k otroku, se skloni in ga poljubi, potem gre k mizi in sede. Molč. Čez čas gre k radiu in ga prižge).

ŽENA: Neeeee! (Histerično vstane in gre k radiu ter ga ugasne.)

MOŽ (jo odrine, da se opoteče do mize, začne tiho jecati, potem nenadoma na glas zajoče. Mož gre k njej in jo stisne k sebi. Zunaj nekje daleč je slišati grmenje, kot bi padale bombe, ali kot bi zlovesče grmelno. Žena vstane, se stisne k možu in jeca. Vsa je iz sebe).

MOŽ: Tiho bodi sedaj, da se mala ne zbudi.

ŽENA: Kaj bo, kaj bova storila?

MOŽ: Čakajmo. (Spet gre k radiu,

ga prižge, žena se več ne upira.)
NAPOVEDOVALEC: »...že dalj časa se uspešno upirajo sovražniku; toda sedaj so se enote morale umakniti na druge položaje. Toda poveljstvo naših sil sporoča, da ta umik ne pomeni priznanja sovražnikove nadmočnosti, marveč taktično potezo, kajti obramba se bo na teh položajih lažje organizirala, zakaj vsak trenutek lahko pričakujemo nov sovražnikov napad. Vodstvo naših enot izjavlja, da bo s težkim srcem prisiljeno uporabiti atomsko orožje, morda tudi bomba, zakaj vse kaže, da ima tudi sovražnik take načrte. Vse prebivalstvo opozarjamo, naj se ravna po znanih navodilih, ki so jih prejeli na tečajih protiatomske vzgoje... Naj živi zmaga, naj živi naša domovina... Do nadaljnjega bomo predvajali plemenito glasbo Ludwiga van Beethovna, in sicer njegovo Tretjo simfonijo... Vabimo vas, da mirno poslušate radio naprej.« — (Oglasi se močna simfonična glasba — Tretja Beethovnova...)

MOŽ: Atomsko bodo vrgli.

ŽENA: In ves svet bo Hirošima, mala, ti, jaz, vsi bomo razpadli...

MOŽ: Ves svet je že tako Hirošima.

ŽENA: Vse je Hirošima.

MOŽ: Se spomniš, ko sva gledala film Hirošima, ljubezen moja, pa ga nisva razumela; na jezo, ker si me peljala gledat tisti film, sem te klical Hirošima, ljubezen moja.

ŽENA: In najina mala, ki sladko spi, ki se še ne zaveda, je tudi ona Hirošima?

MOŽ: Tudi.

ŽENA: In to, kar nosi moja sestra že pet mesecev v maternici, je tudi to Hirošima?

MOŽ (se zadere): Tiho bodi! Vsi smo, ves svet je prekleto svinjska Hirošima. Vsi smo, vsi bomo.

ŽENA: Saj bom tiho. A ne morem

razumeti, zakaj ravno sedaj, ko sva dobila stanovanje, ko sem ti prinesla iz bolnišnice to štruco, ko sva dobila nekaj več denarja pri plači... Lahko bi lepo živela, sedaj pa... sedaj pa vojna, ta atomska, povej, kaj naj storiva...

MOŽ: Molči, molči, ali pa te bom...!

ŽENA: Ustrelil, kaj?

MOŽ: Si nora? Prej bi sebe.

ŽENA: Saj nimaš pištole?

MOŽ: Zjutraj so mi jo dali v tovarni.

Molč

ŽENA: Čuješ, kako blizu so že.

MOŽ: Kakih deset kilometrov od mesta je tista druga obrambna črta.

ŽENA: Če pade bomba, bo tudi pri nas Hirošima, ne?

MOŽ: Saj sem ti rekel, če pade ena, bo ves svet Hirošima.

ŽENA: Mogoče pa ne bo tako hudo, saj imajo ravno tako gospodje politiki in generali svoje otroke, žene, saj tudi oni praznujejo rojstne dneve, imajo toliko vsega, za kar bi se jim ja moralo splačati živeti.

MOŽ: Saj ravno zato... Prižgal bom radio, mogoče so si premislili. (V radiu — glasba, čez minuto pa...)

NAPOVEDOVALEC: »Po taktični grupaciji neprijateljeve žive sile je sedaj jasno, da se sovražnik pripravlja na izstrelitev atomske bombe in atomski udar. Tudi naše čete so zaradi tega pripravljene na podoben korak. Jasno je, da nosi vse posledice za morebitno uničenje človeštva naš sovražnik — agresor. Vse civilno prebivalstvo vabimo, da ostane mirno, naj se pripravi na najhujše, naj odide v družinska zaklonišča. Do nadaljnjih poročil bomo predvajali

Beethovnovo glasbo — Tretjo simfonijo.« — (Glasba.)

MOŽ in ŽENA stojita nema.

ŽENA: Prosim, vse nas ubij.

MOŽ: Si znorela! (Zakriči:) Si blazna!

ŽENA: Priznaj, da si že sam misliš na to.

MOŽ: Molči o tem.

ŽENA (poklekne): Lepo te prosim, vse nas ustrelj. Ali bi lahko živel še naprej, ko bi videl, kako vsi razpadamo od radioaktivnosti?

MOŽ: Molči, molči...

ŽENA: Ustrelj nas, rotim te.

MOŽ: Ne nori.

ŽENA (k njemu): Adijo, ljubi moj. Če sem te jezila, oprostj, ker rada sem te res imela.

MOŽ: Daj, molči!

ŽENA: Mene prvo, prosim, mene prvo, potem ljubico malo... potem sebe.

MOŽ: Molči! (Potem potegne revolver in ustrelj v ženo, ki pade. Potem trikrat ustrelj v zibko, dvigne pištolo in odpre usta in se misli sam ustreliti. Roka se mu trese.)
NAPOVEDOVALEC: »O, človekov razum; o, človek pisan z veliko začetnico. Spet je zmagal razum. Obe strani sta pravi čas spoznali, da je boljši pogovor za zeleno mizo kot medsebojno uničenje. In glavno poveljstvo naših čet je potrdilo, da je konec vojaških sovražnosti, premirje je potrdil tudi glavni štab nasprotne vojske, ki se že umika. Sovražnosti so ustavljene sekundo pred dvanajsto in Hirošima se ne bo ponovila...«

MOŽ (ustrelj v radio, pogleda po sobi, ženo in mrtvo trupelece in se ustrelj v usta. Pade).

Tema, glasba, zavesa.

DRAGO JANČAR

Upreti se V nedeljo je BOG ki se mu jebe

(Aleš Kermauner, Nujnost pristanka)

Poscati se na pločnik, ko gredo ljudje z dela ali na delo, vreči krožnik makaronov s paradižnikovo omako in sirom parmezanom v državni grb, razbiti šipo na najbližjem izloženem oknu, napisati verze:

da nas ne boste jutri zajebali
in v soboto proti vam
da nas ne boste vsak teden pretepali
in v petek proti vam
da nas ne boste vse življenje zasledovali
in v četrtek proti vam
da nas ne boste zaprli v dosmrtno ječo
in v sredo proti vam
da nas ne boste izpostavili na samotnem otoku
in v torek proti vam
da nas ne boste ubili
in v ponedeljek proti vam

(Kermauner, Nujnost pristanka)

vreči se z Eifflovega stolpa, ozmerjati miličnika s kmetom in primitivcem, štrajkati zaradi prenizke plače, demonstrirati proti kayboju iz Teksasa, zagroziti s stavko zaradi premajhne dotacije Drami, ali početi karkoli drugega podobnega, pomeni upirati se. Ni važno, kakšen projekt z aktom upora uresničujem, dejstvo je, da z uporom, odporom, ugovorom, uresničujem samega sebe. Sicer je morda res razlika med učiteljsko stavko v Ptuj in med scanjem po pločniku, toda za posameznika, ki se upira, ni med enim in drugim ničesar, bolje rečeno ni niti v enem niti v drugem dejanju nič takega, kar bi dokazovalo večjo pomembnost prvega (razbijanja izložb) pred drugim (stavka). Gre namreč za vprašanje razsežnosti. Kakor bo na primer za nekoga mehiška revolucija vesoljni in vseodrešujoči proces, ki ga bo potrjeval in učlovečeval, tako bo lahko to za koga drugega metanje makaronov v državni grb ali pisanje verzov. Pravice do odpora, upora, ugovora, človeku ne moremo odtužiti, če ga še tako zasledujemo, pretepamo, ali izpostavimo na samotnem oto-

ku. Uprem se, če sem obremenjen s kakršnikoli nasiljem, s trpljenjem, če sem izpostavljen nevarnosti izničenja mojega jaza, in ne samo to; uprem se tudi, če sem obremenjen s pozornostjo in dobrohotnostjo, s samim seboj ali s svetom, ki me jemlje menj samemu. Upiramo se, ker je to naša usoda in naše preklestvo in naš vsakdan, upirati se je treba zavoljo tega, ker smo. Dokler živimo, se zoperstavljamo, vendar je vsa naša revščina in kratkovidnost v tem, da se upiramo vselej z n a m e n o m, da se nam vsak trenutek zdi, da ima vse kar počnemo svoj namen in pomen, svoj smisel. Ko spoznamo, kar je spoznal neki pesnik, preden se je zastrupil s plinom:

Čeprav se mu res jebe
in mi zato res nimamo razloga,
da se ne bi tudi nam,
če ta hip umremo!

Je res najbolje, da umremo. Toda ravno v tej naši nezaključnosti in poživaljeni povsakdanosti je sreča za vsakogar izmed nas. Nemirna, nikoli zadostena sla po spoznanju nečesa, kar nismo, kar ne moremo biti in kar si niti ne želimo biti, nas žene k uporu. Omejevanje možnosti ugovora torej ni samo nasilje nad fizičnimi bitji, temveč tudi nasilje nad izvirnostjo, spoznanjem, vrednotenjem, ustvarjanjem, še več: nasilje nad človekovo človečnostjo, kajti jasno je, da si svobode ni mogoče pridobiti, osvojiti in posvojiti, ni ga, ki bi bil dokončno osvobojen. Če sem prost, svoboden, osvobojen, se lahko istovetim s tem pisalnim strojem. Če sem svoboden sem pisalni stroj ali kaj drugega. Sem nič. Nekaj sem takrat, kadar se za svobodo borim, kadar se osvobojam. Le tedaj, ko se osvobojamo, smo lahko ustvarjalni in vsaj nekoliko svobodni. Ujeti smo v upor, zakleti smo. Upiranje ni borba za svobodo, dasiravno si jo postavljamo (običajno) za cilj, temveč je boj za nas same. Upirati se, pomeni uresničevati samega sebe, dokazovati svojo prisotnost, svojo človečnost, dejanskost, resničnost, celovitost.

POST FESTUM NEKIM DOGODKOM

Pastorka (se pritožuje)

Kakšen naj bo položaj pastorko? Naj vedno prosjači za tisti košček kruha, skozi katerega se vidi Pohorje? In kolik hlebček kruha ima mačeha, da tako skopari s kosi?

Zakaj moramo pastorko pritisniti tako ob tla, da napove gladovni štrajk, da se obsodi na počasno samostojno hiranje. Šele potem, ko vidimo, da bi njena resnična smrt pomenila za nas zločin, se mačeha omehta in da za silo spet debelejši košček kruha. Koliko časa bo trajalo to večno prosjačenje, to rezanje mihi kosov kruha? Iz majhnega hleba je težko narezati veliko debelih kosov. Zato režemo tako tanke.

Toda, zakaj sem se rodila kot pastorka, se vprašuje sirota Jerica. Zakaj se ni kranjska Micka rodila kot pastorka, zakaj je tista hiša v središču vasi toliko bogatejša, da tam delijo debelejšje kose kruha, skozi katere ni mogoče videti Šmarne gore? Naj si jaz, sirota Jerica, poželim, da bi razdelili moko tako, da bi vse hiše v vasi imele enake hlebčke, pa bi potem morda tudi moja mačeha lahko rezala debelejšje kose. Ne smem si pozeleti tega, ker me bodo takoj obsodili kot reakcionarko, ki hrepeni po zastarelih davnih časih uravnolovke. Ne, mene ne zanima politika, mene ne zanimajo progresivna in reakcionarna mnenja v krušni politiki, mene zanima moj vedno prazen želodec, kajti naveličana sem že gla-

dovnih štrajkov in bom lepega dne v resnici izdihnila.

Kako naj lepo pojem jaz, sirota Jerica, ko pa moram misliti na pajčevino v želodecu. Moram peti, ker sem pač zato na svetu. Toda moje petje neprijetno moti kruljenje v želodecu, ostri nadzorniki, ostri kritiki pa mislijo, da sem že iztrošena, mislijo, da je kruljenje napaka v mojem glasu, ker ne pogledajo do želodca. Ko pa jim povem, kako je z želodcem, se delajo glubi, obsodijo me, da ne mislim na drugo kot na kruh in klobase. Hude so obtožbe, ki padajo name. K sreči se mačeha vedno toliko omehta, ker ne želi, da bi ves svet kazal s prstom nanjo, češ ubila je pastorko. Zato mi v ponedeljek odreže malo debelejši kos kruha, v sredo je pa že spet vse po starem. Tako je moje hiranje spet aktualno, le smrt je odložena, kajti biti večno podhranjen, pomeni bližati se propadu. V eni vasi živiva s kranjsko Micko, kako je lahko njej, da ima pravo mamo. Tudi moja mačeha je v njeni službi in ji mora dajati davke. Micka pa je in se redi in dobro raste.

Vsaka primerjava s plačami prosvetnih delavcev, s stanjem šol, s financiranjem gledališč, kulturnih ustanov med Ljubljano in Mariborom, Ptujem itd. ni naključna.

TONE PARTLJIČ

Nekaj misli ob 20. obletnici obstoja celjskega učiteljišča

LETOS BODO MATURANTI CELJSKEGA UČITELJIŠČA DVAJSETIČ ZAPELI »GAUDEAMUS IGITUR« IN KAR MALCE PRESENEČA, TUDI ZADNJIC. Z NJIMI BODO ZAPELI TA »LABODJI SPEV«. TUDI NEKDANJI MATURANTI, KI SO SKOZI DVAJSETLETJE MATURIRALI NA TEJ ŠOLI. POKOJNO UČITELJIŠČE BODO SKUPNO POKOPALI JULIJA V DOMU KULTURE. NOVOROJENČEK, PEDAGOŠKA GIMNAZIJA, ŽE ČETRTO LETO DELI PROSTORE Z UČITELJIŠČEM IN PRAV ZATEGADELJ JE ŽE SKRAJNI ČAS, DA SE POSTARANO UČITELJIŠČE ZA VSELEJ UMAKNE. MATURANTI PROSIJO TIHEGA SOŽALJA. NOVINCI PA MENIJO, DA BODO Z UVEDBO ŠTIRILETNEGA ŠTUDIJA IMELI ŠE MANJ MOŽNOSTI ZA ZAPOSILITEV, KAJTI MORALI BODO NADALJEVATI ŠTUDIJSKO SE NA AKADEMIJI, KAR PA JE ZA MNOGE ZARADI SLABIH SOCIALNIH RAZMER DOKAJ DILEMIČNO.

Zadnja generacija osemindesetih učiteljiščnikov bo jeseni pričela poučevati po osnovnih šolah Slovenije. 45 maturantov pedagoške gimnazije, ki bodo letos prvič maturirali po novem sistemu, pa ostaja pred dilemo. S končno pedagoško gimnazijo ni moč dobiti službe, pa so zato prisiljeni, da nadaljujejo študij na akademiji ali na fakulteti. Morda so se prav zaradi te razlike štiri leta, odkar so živeli v nekakšni »integraciji« z učiteljiščniki, nekoliko postrani gledali.

Profesorica Kaučičeva, ki dokaj vztrajno in temperamentno vodi trenutno učiteljišče in pedagoško gimnazijo, je izrazila nekaj misli. Poudarila je, da pomeni gimnazija pedagoške smeri nekakšno odskočno desko za nadaljevanje študija na pedagog. akademiji. Specifičnost: poleg splošnih predmetov imajo še dopolnilno glasbeno, likovno in tehniško vzgojo, kar pa še vedno ni dovolj, da bi dijak dobil zadovoljive kvalifikacije za opravljanje učiteljske dolžnosti, saj je znano, da traja pedagoška gimnazija štiri leta, medtem ko je učiteljišče trajalo pet let. Djak pedagoške gimnazije dobi osnovne informacije za lažji študij na pedagoški akademiji.

Ali je ukinitev učiteljišča in ustanovitev pedagoške gimnazije pozitivna poteza

ali ne, o tem bi bilo težko reči kaj konkretnega. Za Celjane vsekakor novi način ni najugodnejši, saj obiskuje pedagoško gimnazijo nad 50% vozačev iz Soštanja, Savinjske doline in drugih oddaljenih vasi. 64% vseh dijakov izhaja iz delavskih in kmečkih družin. Učiteljski poklici so zadnje čase zelo priljubljeni in nekako v »modi« predvsem pri kmečki mladini, kar pa niti ne preseneča. Neljubo presenečeni so samo mnogi dijaki iz kmečkih družin, ki so nameravali obiskovati samo učiteljišče in se potem zaposliti. Po novi uredbi o načinu študija pa so mnogi prikrajšani in stojijo pred perečim problemom: kje dobiti sredstva za nadaljnji študij, komu se obrniti za stanovanje v Mariboru ali v Ljubljani? Večina jih je brez študijskih podpor, zato so pred velikim socialnim problemom. Sistem novega načina študija je objektivno dober, vendar bi morali pri tem pomisliti tudi na neko določeno kontinuiteto.

Ravnateljica Kaučičeva je vložila za mlade že mnogo napora. Prizadeva si, da bi mladini nudila čim več, da ji olajša bodoči študij. Profesorica Kaučičeva ima dokaj demokratična in sodobna gledanja na mlade; čeprav je dovtetna za klasične reči, je mini krila in dolgi lasje ne

motijo. Dokaj življenjsko in sodobno je rešila tudi nekaj primerov, ko so dijakinje (se zgodil) zanosile. Ni jim »servirala« starega eksemplaričnega načina, ki je po nekaterih srednjih šolah še danes v modi: odpust iz šole. Dala jim je možnost, da so lahko nadaljevale in končale študij. Pripomnila je, da so ta dekleta intenzivne študirale in ob koncu dosegle zelo zadovoljive uspehe.

Danes, ko se je pričelo uveljavljati samoupravljanje tudi na šolah, danes, ko je poteklo klasicističnemu obdobju, je tudi med dijaki več možnosti, da se kot posamezniki uveljavljajo. To je razvidno tudi iz njihovega dela v zadnjem času. Vedno aktivneje uveljavljajo svoje delo prek marksističnih krožkov, prek šole za življenje, prek mladinskih ur. Njihova interesna področja se delijo na krožke, specialne organizacije, na planince, KUD Svoboda, na literarno skupino, dramsko skupino, skratka — Celjani delajo, navkljub temu da je med njimi precej vozačev.

Djak Cekner je navdušen nogometaš in šahist, obenem pa vodi tudi instrumentalni ansambel, s katerim čestokrat gostujejo v bližnji in daljni okolici. Sicer pa je pohvalno za vse dijake, da se aktivno udeležujejo kakor v kulturno-zabavnem tako tudi na športnem področju, pa bi o tem morda napisali drugič kaj več.

Njihova dijaška samouprava se deli na šolske skupnosti, šolske skupnosti pa samo koordinirajo delo razrednih skupnosti. Prav zato so vključeni vsi in si posamezniki prizadevajo, da bi bili čim boljši. Priporočljivo bi bilo, da se po njih zgledujejo drugi slovenski srednješolci.

Po liniji aktivna se učiteljiščniki in pedagoški gimnazijci nekako »službeno razumejo«, sicer pa se ne ve,

kdo je komu bolj zavisten in s tem možnost tekmovanja za znanje. Morda ni prav, da nja v znanju. bodo zdaj ukinili učiteljišče

Miroslav Slana

Zakaj toliko nezadostnih ocen?

Pred dnevi so bile na srednjih in osnovnih šolah redovalne konference, ki so ponovno pokazale uspehe in neuspehe dijakov in učencev. Učnih uspehov, obravnavanih na konferencah v Mariboru, ne bi mogli pohvaliti, saj je odstotek tistih, ki so se prebili skozi tri konference brez nezadostnih ocen, razmeroma nizek. Predsedniki razredov, povabljeni na konference, so navajali vzroke nezadovoljivih uspehov in obljubljali, da bodo nezadostne ocene do konca šolskega leta vsaj v glavnem popravljene. Ker bo konec šolskega leta kmalu, in izpolnitev obljub torej ne bo treba čakati dolgo.

Kje so torej vzroki, da uspehi učenčev osnovnih in dijakov srednjih šol niso boljši? Se mladi ljudje premalo učijo? Kot je videti, so med vzroki na prvem mestu domače razmere dijakov in učencev. Družinske težave mlado osebnost naredijo pasivno. Nепrijetno ozračje doma, neprijetni odnosi med starši, vse to povzroča v otrokovi osebnosti odpor do opravljanja tekočih dolžnosti, do učenja in sprejemanja učne snovi. Fant ali dekle se prične zapirati vase. Prav otroci iz neurejenih družinskih razmer so velikokrat kasnejši prestopniki. Učiteljsko osebje v osnovni šoli še upošteva domače razmere in poskuša učenca pomagati, v srednji šoli, ki ni obvezna, pa je ta pomoč odvisna od posameznega profesorja.

Vzroki neuspehov v šoli so si podobni. Med drugim jih je treba iskati tudi v sami mladi osebnosti, v človekovem zorenju. Manjvrednosti kompleks lahko vplivajo na zelo dober ali povzročajo slab učni uspeh. »Ker me v tej stvari ne cenijo, jim bom pokazal in dokazal, kaj zmorem pri učenju,« se besede lahko večkrat slišimo od svojih sošolcev. Tak človek se trudi, da bi svoje hotenje tudi uresničil. Prebije veliko časa ob knjigah in zvezkih in njegov trud rodi zaželeno sadovo. Pridno učenje pomeni večjo razgledanost in s tem več sposobnost za premagovanje vsakodnevnih težav. Drugače je, če se v mladem človeku porodi misel, da je nesposoben, da ni zmožen opraviti svoje dol-

žnosti in naloge. Morda ga je za nesposobnega označil nekdo drugi, toda to se je zajedlo v duševnost, fant ali dekle ne poskuša stanja spremeniti, ampak se počasi sprizajni s stvarmi, kakršne so, z neuspehi. Na dozorevanje in oblikovanje se osebno vplivajo razni dogodki, prežgodnja in prevelika zaljubljenost v osebo drugega spola, smrt v družini, bolezen, pretirano udeleževanje na področjih zunaj šole, neurejeno življenje. Vzroke je treba iskati celo v letnih dneh in vrenem. Jeseni in pozimi se je mnogo lažje učiti kot pozneje, ko pride pomlad in postaja vroče. Pomladi število nezadostnih ocen v redovalnicah znatno naraste. Na fizično, a ne tudi splošno zrelo mlade ljudi ima pomlad erotičen vpliv, posledice tega vpliva je čutili v šoli.

Vsi omenjeni vzroki so bili nekako na strani dijakov. So pa še drugi, nič manj pomembni in usodni. Med gostinstvi in zelo neprijetnimi vzroki slabih učnih uspehov je lenoba. Nekaterim mladim ljudem se kratko malo ne ljubi učiti. Četudi imajo morda časa na pretek, ga raje porabijo za vse mogoče koristne in nekoristne dejavnosti. Pohajajo po gostinskih lokalih, pretiravajo v obiskovanju mladinskih plesov, kinematografu in športnih tekem. Napisala sem pretiravajo, ker nekaj prostega časa in duševne sprostitev potrebuje vsak človek, tudi dijak in učenec. Seveda tisti, ki pretiravajo, podcenjujejo pomen človekove odgovornosti za storjena dejanja in se pred drugimi in samimi se boj poskušajo opravičiti.

Sestavek je samo razmišljanje o tem, zakaj je v naših šolah precej in včasih nekoliko preveč nezadostnih ocen. Statistični podatki bi to razmišljanje najbrž še bolj zaostriili. Toda marsikaj je vendarle mogoče popraviti. Šolsko leto kljub temu, da je v svojem zadnjem obdobju, še ni končano. V življenju se je treba vedno za nekaj boriti. Prav je, da se dijak v šoli bori za to, da ne dobiva nezadostnih ocen. Kajti učimo se zase in za svojo prihodnost, za mesto, ki ga bomo nekoč imeli v družbi. Zahtevajmo pa izobrazbi so na vseh področjih življenja vsak dan večje.

M. S.

Tovarna Zlatorog Maribor

80 let proizvodnje je zagotovilo kvalitete naših proizvodov. Priporočamo vam uporabo:

detergentov: Mixel, Rio'extra plavi, Oskar total, Bio ipsa, Dik novi, Cet, Mixelit.

Vsak mesec pokloni Oskar svojim kupcem 5 pralni strojev Gorenje in 300 drugih nagrad. Ko dobite v zavrtku Oskarja nagradni kupon ga s svojim naslovom pošljite Zlatorogu in nagradni boste.

toaletnih mil: Solea mila v različnih vonjih: ciklama, jelka, lavendel, jorgovano, tabako. Sayonara, Oziris, Lotos, Speik, Lanolin, Glicerinsko milo. Naj vam nujno potrebno čiščenje kože postane užitek, ki bo dvojno nagraden. Za 20 poslanih ovojnic Solea mila - frotirka zastoj.

kozmetike: Solea krema, Baby krema, kolekcija Florina. Van Kait S, Soled, Brix, Dentol A+D, Ultra olje, (Solea spray, Soled spray).

sredstev za nego las po licenci Schwarzkopf: Fit, Glerno, Golf, Frottee, Seborin, Palette, Igora Royal, Taft, Bonawel, Caracul, Coralle Onalkali.

industrijskih čistilnih sredstev: Zlatoli, Zlatexi.

Čestitamo za 1. maj

VSE DOBRO IZ HIŠE ZLATOROG

BRANKO CERIC:

Upornik

Resnica! Mar ni to nekaj prelepega, samočloveškega! Toda ta Resnica je mnogokrat tudi zelo kruta in nerazumljiva. Stalno si okoli nas in v nas samih. Kamor padajo naši pogledi, te zagledamo! Toda kljub temu nisi namenjena vsem in za vsakega. Nekateri preprosto zaprejo oči in tako te ne vidijo več. To mora biti lepo, »lepo«, če lahko resnici obrneš hrbet in sam sebi lažeš.

On tega ni mogel storiti. Sovražil je laž. Kako sploh lahko kdo zatira resnico? Saj je s tem uničil svojo človečnost. On ni hotel uničiti svoje človečnosti. Če bi izgubil svoj jaz, bi propadel. Preprosto bi propadel. Tega se je bal. Zato se je začel bojevati za svoj jaz. Pri tem je naletel na veliko nerazumevanje starejše generacije.

V šoli so ga imeli profesorji za nemogočega predrznega.

brezglavega in zaletavega dijaka. Včasih celo za huligana. Tega mu seveda niso rekli, a bral jim je iz oči. Kaj je hotel, ko pa so ga najrazličnejše krivice in protikelje, ki jih ni bilo malo, prizadele že v osnovni šoli. V srednji jim je bil še bliže. Proti tem je odkrito in neustrašeno nastopil, povračila pa so bila velika in zahrbtna. Najrazličnejše kazni in ukori. Seveda so tudi marsikatero oceno, ki jih je dobil, bile glede na znanje zato znatno nižje. Drugič je zagovarjal svoje in tudi drugih fantov dolge lase. Zakaj jih ne bi smel nositi? Saj so del nas. Rodili so se z nami in morajo z nami živeti. Vi tega ne dopustite. Obsojate nas za barabe in huligane. Toda kaj so vam storili naši dolgi lasje! Saj so postali nori.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Vtisi s potovanja v Stuttgart

Pesmi

JANEZ ŠPRINGER:

NA PLESU

Šejk
tekstilna tovarna bo
kmalu v deficitu
pomislite
tisto krpico blaga
ki si jo pritrldijo nad
koleni
oni s plešo pa se
smejejo
potem pa jim pravi-
jo
da imajo železo v
glavi.
Šejk
jutri grem k zdrav-
niku
po očala za dolžino
kupil si bom doko-
lenke
in se prijavil na
plesni tečaj.

MILAN
OSRAJNIK:

TOŽBA

Odkar smo ljudje
nemi,
odkar se le gledamo
in z očmi
obtožujemo
in bijemo,
ni kanila iz
skrušenih atomov
mojega živalskega
telesa
niti kaplja radosti.
Odkar smo ljudje
nemi
in motni asfalt na
cestah
joče v rumenozele-
no noč,
odkar nabrekle reke
nafte in smradu
kakor oživljajoča
bol
gora
požirajo
razgaljeno zemljo,
so moje sanje,
so moje sanje
tako same...

Potujemo. Zadovoljen, da si lahko uresničil svojo željo, čeprav stisnjen med prtljago, da le s težavo, od časa do časa, premakneš odrevene ude, zreš skozi okna v pokrajino, ki počasi temni...

Kmalu bo noč in trajala bo zelo dolgo. Skozi vso Avstrijo, tja do nemške meje. Potlej se boš vozil še lep čas podnevi, skozi neznane pokrajine, tja do velikega mesta, kjer boš izstopil. Sprejel te bo Zahod...

Mladí par, ki se mu je posrečilo najti sedež — seveda na lastnem kovčku, se je navdušeno pogovarjal. Pogovor sta pričela tiho, nato sta postajala vse glasnejša in naposled sta bila podobna prešernim otrokom, ki se v vselem pričakovanju peljejo na počitnice. Slišiš besede: »Zgradila si bova hišico. Topel, ljubek domek, v katerem bova gospodarila samo midva.« Sledi smeh... Pa so res še srečni ljudje na svetu.

V kotu ždi nekdo, čigar pogled je mračen. Zaskrbnjeno grbanči čelo in kadi cigareto za cigareto.

»Kam pa vi potujete?« ga vpraša dekle.

»V Stut...« odvrne mož.

»V...« se razveseli dekle.

»Midva tudi. To mora biti lepo mesto, kajne?«

»Lepo, če imaš denar.«

»Denar? Saj ga vendar greva služiti. Delala bova in zaslužila veliko denarja.«

»O, nikar se preveč ne veselita! Če bosta hotela prine-
sti kaj domov, bosta morala presneto garati...«

Mladima ni všeč črnogleda izjava možakarja. Spet nadaljujeta svoj pogovor o sreči, o denarju, o ljubkem domu. Naposled se naslonita drug na drugega in zaspita.

»Neumna otroka...«, zamrmra mož.

Se enemu potniku se posreči dobiti prostor v kupeju, pred hodnikom vagona. Založi te s prtljago zato, da lahko spravi v kupe svoj

kovček in košaro. Ko se mu končno posreči celo sedel, izvleče iz velike košare kos slaninice in štruco kruha ter se z velikanskim tekotom loti malice.

Mraz pritiska vedno bolj in z vseh strani čutiš, kako ti polagoma okamenijo udje, kako ti rdijo ušesa in nos. Ker postajaš vedno bolj utrujen, si zaželiš sestí, četudi na tla. Ampak tudi na tleh ni prostora...

Možakar se še vedno ukvarja z malico. Nekam s težavo se loči od kruha in slaninice, potisne vse nazaj v košaro, potlej pa vzame vžigalico, napravi iz nje zobotrebec, si očisti zobe, zazeha, se nasloni na steno in zaspi...

Tudi sam postaneš zaspan. In za nekaj trenutkov se ti zazdi enakomerno udarjanje koles ob tračnice zelo oddaljeno, skoraj neslišno, dokler se ob močnejšem sunku spet ne prebudiš.

Naposled te mraz, utrujenost, enoličen ritem vlaka in smrčanja potnikov tako razkačijo, da bi bil pripravljen zamenjati ves Zahod za svojo udobno posteljo.

Velika postaja nekje v središču Avstrije te reši trpljenja. Precej ljudi izstopi. Z njimi skopnijo tudi škatle, košare in kovčki, s katerimi so te bili obložili. Skozi vzdih olajšanja se spustiš na svoj kovček in samemu sebi priznaš, kako rajsko lepo je sedeti. Nasloniš se na sopotnika, on nate in potem je vseeno, če sta tujca, vseeno, če se nista predtem predstavila, kajti v nečem sta si podobna: oba sta enako utrujena...

Zbudiš se s prvim svitanjem v naročju. Kolesa enakomerno ropotajo med sivimi polji. Za trenutek si razočaran, ko vidiš, da se polja ne razlikujejo od naših. Vlak drvi skozi velika naselja in mesta in zazdi se ti, da so še bolj siva od polj. Nemčija je industrijska dežela, pomisliš.

sedaj te družbene norme!

Mogoče pa te norme ne veljajo za vse — tako kot tudi resnica?

Mi mladi jih moramo upoštevati, tako pravijo profesorji. Njim samim to ni potrebno, saj so starejši in bolj izkušeni od nas. Lahko se jim sicer upreš, a profesorji, ki so to le po naslovu, ti bodo vrnilli odpor z obrestmi. Hitro bi našli vzrok in že bi stal pred šolo.

To ga je nekoliko spominjalo na starše, ki so mu dopovedovali: »Tudi jaz ne smem v službi vsega reči, pa čeprav imam prav. Če se ne bi prilagodil, bi kmalu razglasil moje delovno mesto za nepotrebno ali kaj podobnega. Bil bi na cesti in zdravno služba in tvoje šolanje!«

MAR NI TO IZSILJEVANJE? Čisto preprosto, umazano izsiljevanje človeka, ker ima družino in mora zanjo delati. Če hoče, da živi, mora biti tiho, se pokoravati vsem ukazom in jih

Tudi drugi potniki so se zbudili. Čas umivanja je in dolga kolona se prične drenjati pred umivalnice. Stisneš se v kot in gledaš zaspalne, skoraj zabuhle obraze potnikov, kako čakajo, se prerivajo in govore, govore, govore... Ničesar ne razumeš. In prvič se v tebi porodi čuden občutek, ki te spremlja vso pot, občutek, ko ugotoviš, da nikogar ne razumeš in da tudi oni tebe ne razumejo. Počutiš se nekako neboljenega. Brskaš po spominu za besedami, tvoriš preproste stavke, si pomagаш z rokami in z mimiko obraza, da te končno le nekdo razume. In nehote prisluhneš vsaki besedi, ki se ti zdi znana, v pričakovanju, da bo domača.

Ves zavzet strmiš v visoke katedrale, okrašene s stolpiči, strmiš v množico kipov, kipcev in ukrasov, v visok stolp, na katerem se vse pne kvišku, občuduješ pisane rozete, v katere se upira zahajajoče sonce. Naslednji dan sonce vzhaja. In tebe prevzame živahno, a urejeno vrvenje, pozabiš na besede razočarane žene in na njeno skrb do sina. Nehote pomisliš: »Zakaj tudi mi nimamo takšne katedrale z visokimi stolpi?«

Toda nekega dne si ogledaš tudi življenje za katedralo. Po četverkotnem betonskem prostoru se širijo enolični zvoki lajne. Berač vrti lajno v brezkončno enoličnost in tu pa tam zacinglja v njegov klobuček novc. To je zate novo, kajti prvič vidiš berača z lajno.

»Haben Sie Zeit, Fräulein?« (Imate kaj časa, gospodična?) zaslišiš, in iz avtomobila zro lokave oči v mlado dekle. »Kommen sie mit mir...!«

Obrneš se in pospešiš korak. Ampak še vedno slišiš za seboj tisti zoprni, osladni glas. Spretno se ozreš. Opaziš, da je dekle stopilo v avtomobil. Obenem pa opaziš, da po pločniku pohaja še več

deklet in žena. Avtomobili pa se ustavljajo in spet vozijo dalje, vozijo ljubezen, ki se ji pravi denar...

Razočaran se vrneš pred katedralo, ki izgubi v tvojih očeh nekaj sijaja. Sprejme te vrvež, ki te utruja, in iznenada si neizmerno zaželiš svojega majnega, četudi neznatnega mesteca. Ta trenutek ti to mestece pomeni največjo in najlepšo katedralo na svetu. Počutiš se neboljenega in zazdi se ti, da te bo vsak trenutek nekaj pogoltnilo in povleklo neznan kam.

Ko tako pohajkuješ po mestu, lahko odkriješ gostilnico, nad katero piše: CEVAP-CICL. Vstopiš... Med gosti zaslišiš znano govornico. In srečen si, da jo lahko poslušаш...

»...A ko sem ji povedal, da sem Jugoslovan, me je pogledala kot zločinca in odšla...«

Mlad možki glas utihne. Starejši mu odgovarja: »Ce nisi Nemec, si pač 'auslander', s tem se moraš spriznati.«

»Nisem se in se nikoli ne bom! Tudi 'auslanderji' smo ljudje, delamo kot vsi drugi, zakaj bi nas tvoj poniževali? Prijatelj mu v odgovor zmigne z rameni, čez čas pa sikne: »Ali boš šefu razbil nos, če te postrani pogleda, ali pa boš potrpežljivo čakal na ukaze — in na plačo, kaj?«

»Dovolj jih imam! Vrnili se bom domov.«

Vrniti se domov. Prijetna misel, ki te spremlja vso pot. Vrniti se v svoje majhno mesto, vrniti se pod jasno nebo, k slovenski besedi, k našim ljudem! Da, to lahko storiš ti, ki si turist. A ljudje, ki zanje doma ni kruha, kaj naj storiš ti, če se jih poloti domotožje? Ostanejo, hrepene, nestrpno čakajo in večajo svoj »kupček« denarja za — vrnitev.

Zdenka D.

Upornik?

(Nadaljevanje z 10. strani)

malen pojav — tako kot pri vas plesavost.

Niž ni pomagala, morali so med poukom k frizerju in so zato dobili neopravičene ure.

ALI JE VSAK ČLOVEK PRI ZASČITU SVOJIH PRAVIC KAZNOVAN?

Seveda so pri tem profesorji imeli izgovor družbene norme in estetiko. Začel je sovražití te norme. Spoznal je, da so laži, je izgovori, lahko bi rekli — pesek v oči.

Kje so pa potem te sprelepe norme? ko ljudje brezsrčno go-
ljufajo vsakega, ki ga le lahko?

GOSPODARSKI KRIMINALI KJE SO TU NORME?

Prilastanje dobrin na povsem kapitalističen način! Kje so tu

izpolnjevatí. Postane marioneta, ki jo od zgoraj vodijo z nekaj nitkami. Postati mora le izpopolnjevalni stroj.

Vedno bolj je postajal razočaran nad soljudmi. Začel se je počasi odtujevati od družbe. Niso ga razumeli. Večinoma ne.

Tako je bilo tudi z drugimi mladimi, le da so nekateri prej padli v svet razočaranja. Spoznal je, da tisoče mladih misli enako kot on, le da so tiho in zaprti vase. Resnični svet jim je bil zaprt s težkimi železnimi vrati, zato so se obrnili v svet idealizma.

Kaj ne razumete, zakaj ljubijo beat, hippyjestvo, vi »morilci« mladine? Seveda ne! Raje čepite v svojem zaklenjenem od zunaj prelepem svetu, polnem prestopkov, nasprotij in boja z materialnimi dobrinami.

DENAR IN ZOPET DENAR!
Za tem se skrivajo vse tista »lepe« družbene norme.

Res je, da ni nikoli pričakoval idealne družbe, toda nasprotja med njegovo in resnično družbo pa so bila vseeno prevelika. Po ušesih mu je neprestano zvenelo veliko število problemov, graj in nasprotij. Vedno bolj so ga glušili in mu grenili življenje.

Včasih je premišljal na življenje po diplomí. Moral bo v službo, če jo bo dobil, seveda! Kako bo takrat živel? Borba v službi bo težja. Lahko se mu zgodi tako, kot so mu pripovedovali starši. Da, čakale so ga še hude odločitve.

Razmišljajoč se je ustavil na mostu. Zazrl se je v reko, ki je tekla pod njim. Zamazano silvo rjava tekočina, polna svinjarje iz kanalov in tovarn, je drvela naprej. Zastavil si je vprašanje:

NAJ VESLA Z NJO? ALI NAJ VESLA PROTI NJEJ?

Neresen življenjepis

(Prošnji je šestokrat priložiti tudi življenjepis prosilca. Življenjepis sestavimo po določenih pravilih...)

Imenujem se E. Ciljtrap, čeprav se moji starši imenujejo Ciltrap, brez tistega »j«. Tega je kriva starojugoslovanska administracija in pijani mašnik, ki me je krstil. To je dokaz, da je administracija bila že takrat zmotljiva in počasna. To je, kaže, njena dedna slabost. Sicer pa nisem s tistim »j« nič bogatejši.

Rodil sem se 5. avgusta 1940, zadnje mirno leto pred začetkom 2. svetovne vojne. Ne samo, da sem pomenil nesrečo za svoje starše, videti je, da je moje rojstvo tudi sicer pomenilo napoved hudih stvari. Izmed vojnih let se ne spominjam veliko, vem le, da so očeta odpeljali v nemško vojsko, odkoder je pobegnil k Rusom. Vso drugo svetovno vojno, ko so se ljudje krali kot nori, moj pacifistični ata ni sprožil niti enega samega strela. Pri Nemcih ni hotel streljati, pri Rusih pa je bil kuhar. No, tam je enkrat streljal in ustrelil divjega zajca, ki so ga potem kozaki pojedli. Oče je pravil tudi, da so kozaki pili iz kahle špirit, potem pa so zdvijali, le da ne ve, če zaradi špirita, divjega zajca ali — kahle. Sam pa se spominjam, da so prišli pred konec vojne v naše kraje Bolgari in iskali očeta po vseh omarah in predalih. Na jezo, ker ga niso našli, pa tudi ur in zlata nismo imeli, so nam pokrall žlice in nože. Pa se ne jezim, saj so vendar Slovani, neki duh panslavizma pa je že od nekdaj preveval tudi naš mali narod. O očetu še to, da je sedaj železničar in zasluži ravno toliko, da ne more čisto umreti.

Mama je gospodinja, ker je od nas do najbližje varstvene ustanove sto petnajst kilometrov, imela pa je tri otroke, in ni mogla nikdar v službo. Zato je neenakopravna.

Imam še sestro in brata. Jaz in sestra sva učitelja, brat pa je pameten. Osnovno šolo sem končal v domačem kraju. Takrat šolarji še nismo bili huligani, čeprav smo včasih kadili. Upraviteljevi ženi sem pomagal nositi vodo in nakup. Če sta si bila z možem dobra, sem bil pohvaljen, drugače pa tepen, kadar sem zaradi nje zamudil pouk. Jaz pa sem ji vedno rad pomagal, ker mi je dajala bonbone in je lepo dišala.

V nižjo gimnazijo sem hodil v Mariboru. Danes je ni več, vzela jo je, kot tudi kaj pametnega, ena izmed reform našega šolstva. Tam sem napisal svojo prvo pesem, in sicer hvalnico nekemu sošolcu, ki je bil bogat in je bil najboljši v nogometu; ker pa ga nisem ves čas dovolj hvallil, mi je primazal klofuto. To je bil moj prvi, a ne zadnji tak honorar. Če napisem kako reč, ki je všeč vsem, mi prijatelji pravijo, da sem s skomformiral. Če napisem, kar določimim krogom ni všeč, me opozorijo, naj ne bom destruktivist ali anarhist. Če pišem o prejšnjih ljubicah, mi žena ne da kosila. Od nižje gimnazije sem in moga prvega honorarja se torej ni nič bistveno spremenilo.

Pa pustimo zaenkrat ženo. Ona pride na koncu. Zene pridejo vedno na konca, a zato vedno stoođstotno gotovo.

Na srednji šoli, na učiteljišču, so me naučili, da moram biti vesel in ponosen, ker se mi je uspelo roditi v tej domovini, kjer pravica, resnica, dobroti itd., kar same visijo na vejah. Pa tudi to je bilo v preteklosti tako, »da je petica, da ime sloveče, da človek toliko velja, kar plača...« Da, danes ni tako, pa imajo zasluge prav današnji tovariši. Povedali so mi, da se bom moral truditi, da bom vreden učitelj najdražjega, kar imamo, mladega rodu (za katerega dajemo pač različno denarja, glede na »konfiguracijo zemljišta«; kajti jasno je, da si slovenski otrok v Halozah ne zasluži toliko kot otrok iz prestolniških krajev). Oh, kako je v šolski modrosti vse lepo in prav in koliko časa se mora človek potem učiti, da se kaj nauči za življenje in da brez večjih krčev pozabi, kar so mu prepevali v šoli. Zato ni čudno, da se veliko dobrih učencev zapije, drugi pa se lepo poženijo in »žive solidno življenje«, ki izbriše mladostne ideale in veliko proforsorske besede.

Od takrat sem učitelj; menjal sem že tri službena mesta. Dve šoli sta se v neki hribovski občini podrl, tretjo pa so priključili centralni šoli. Sedaj učim na centralni šoli tuj jezik, kajti kako bi sicer lahko iskali učenci po končani šoli zaposlitev v tujini. Germanom ni bila slovenščina v preteklosti všeč niti tu pri nas, kaj da bi jo radi poslušali tam gor. Seveda ne smem pomisliti na profesorja zgodovine, ki nam je narekoval, da je bila domovina nekdaž mačeha, ker ni dajala doma dela. Sicer pa je danes res drugače, kajti že veliko mojih učencev se je vrnilo iz tujine z avtomobilom, jaz pa ga ne morem kupiti s to famozno učiteljsko plačo. V tujini pa si tudi ne morem kaj početi, ker ne znam drugega poklica, pa še kritiziram rad. Nehvaležno pa je, da me učenci, ki sem jim dajal nezadostne, ne vzamejo v avto, kadar stopam.

Ker nesreča nikdar ne pride sama, ampak najmanj v dvojce, sem se poročil z učiteljico, ki je šele v prvem stadiju obvezne učiteljske živčnosti (jaz pa kažem že simptome drugega stadija — toliko o mojem zdravstvenem stanju). Iz tega prosvetnega sožitja se je rodilo dete, ki k sreči še ne kaže znakov dedne obremenitve.

Sam član obveznih in neobveznih organizacij, kar me stane toliko in toliko mesečne članarine. Tudi kri sem že daroval, navadno ob koncu meseca, kajti kranjske klobase in čaj z rumom imam rad. Če bi me kdo od mojih prejšnjih učencev iz maščevanja povozil z avtom, sem pripravljen žrtvovati svoje srce, da ga vsadijo kakemu dobro stoječemu tovarišu. Kako imenitno bi se lahko imelo srce sredi kakšne tolsče v obmorskem vikendu, kjer bi tak tovariš govoril ljubici, da jo ljubi iz vsega srca. Samo ne nlegovega, ampak mojega. Tako sem prišel do konca, čeprav je mogoče, da se bo še kaj imenitnega pripetilo pred penzijo, ki je po vseh današnjih zakonih ne bom dočakal pred sedemdesetim letom, povprečna umrljivost pa je pri petinšestdesetem letu. S tem je sedaj svojo pokojnino poklanjam socialnemu zavarovanju.

Eiljtrap

Skrita kamera

SKRITO KAMERO smo tokrat usmerili na anketne liste ankete, ki jo je izvedel med študenti odbor zveze študentov na eni izmed mariborskih višjih šol. Posredujemo vam nekaj zanimivih odgovorov.

- 19. Tvoje mnenje o "Zadrugi študentov in dijakov": *zelo malo... zadržano, ampak, priznajo, mas. vs. za to priložnost...*
- 8. Kakšno je tvoje materialno stanje: *mini - mini, malno*
- Kaj misliš, kot razlog za neaktivnost mnogih študentov na izvenšolskih področjih (kje si ti aktiven-a): *Šola, utjecaj študentske organizacije, vol študente*
- 15. Ali bereš študentski list "Katedra": (a. da b. ne)
- 16. Katera rubrika ti ugaja (ne ugaja) - skraj?: *zgodbe*
- 17. ...
- 5. Kaj pričakuješ od novoizvoljenega odbora: *zelo malo, ker imamo občutek, da so bili izbrani... skraj, "prokustovski" - zlasti, vrh odbora*
- 4. Kaj misliš in ali si omenjen/a s študentskim samoupravljanjem? *ne, ker pravega študentskega samoupravljanja še ni... na voljo, bolj videti - mora pač vsak ugotoviti, kaj je!*
- 5. Kaj pričakuješ od novoizvoljenega odbora: *nimam pojma*
- ... ali si pripravljen/a donirati se na malico? (a. da b. ne)
- 29. Če imaš še kakšne pripombe o delu Zveze študentov: *na... in... čim več bi delali, pa... vsaj... 70%... in... knjižni...*

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev imeti še naslednjega: biti gozdarski inženir (z najmanj 10 leti prakse na vodilnem delovnem mestu) ali gozdarski tehnik (z najmanj 15 leti prakse na vodilnem delovnem mestu).

Poleg tega mora biti politično neoporečen, iz dosedanjega dela pa mora biti razvidno, da je dosegel vidne delovne rezultate.

Kandidati naj dostavijo vlogo z dokazili o pogojih in s kratkim življenjepisom razpisni komisiji podjetja v 15 dneh po objavi.

Aforizmi

- Svinjska smrt je omogočila mnogim mesarjem človeško življenje.
- Nekega krta so zaradi nekvalificiranega dela odpustili iz službe. Spodjedal je korenine rož na delovnem vrtu svojega šefa.
- Treba je ločiti papige od malih bogov.
- Samo tvoj najboljši prijatelj je lahko srečen s tvojim najboljšim dekletom.